

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

İNSAN HAKLARINI İNCELEME

KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

2'nci Toplantı
14 Kasım 2019 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Hakan Çavuşoğlu'nun, Komisyonun ve alt komisyonların bugüne kadar yaptığı çalışmalara ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Hakan Çavuşoğlu'nun, Komisyona yapılan bireysel başvurulara ilişkin açıklaması

III.- KONU

A)ALT KOMİSYON RAPORLARI

1.- Hükümlü ve Tutuklu Hakları Alt Komisyonunun hazırladığı Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu İnceleme Raporu ile Silivri Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporu'na ilişkin görüşmeler

IV.- AÇIKLAMALAR

1.-İstanbul Milletvekili Memet Bülent Karataş'ın, Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah Sazak'ın Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ile Silivri Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporları üzerindeki konuşmasında geçen terör suçlularının avukatlarına yönelik ifadesinin, sehven kullanılan bir ifade olduğuna ilişkin açıklaması

2.- Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah Sazak'ın, Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ile Silivri Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporları üzerindeki konuşmasında kullandığı sözlerin maksadı aşan bir yerlere gönderilmek istendiğine, avukatların tümünü kastetmediğine ilişkin açıklaması

3.- Siirt Milletvekili Meral Damış Beştaş'ın, Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah Sazak'ın Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ile Silivri Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporları üzerindeki konuşmasında geçen terör suçlularının avukatlarına yönelik ifadesi için özür dilemesi gerektiğine ilişkin açıklaması

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

2'nci Toplantı

14 Kasım 2019 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu saat 10.38'de açılarak iki oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Hakan Çavuşoğlu,
Komisyonun ve alt komisyonların bugüne kadar yaptığı çalışmalara,
Komisyona yapılan bireysel başvurulara,
İlişkin açıklamada bulundu.

Hükümlü ve Tutuklu Hakları Alt Komisyonunun hazırladığı Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu İnceleme Raporu ile Silivri Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporu, görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

İstanbul Milletvekili Memet Bülent Karataş, Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah Sazak'ın Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ile Silivri Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporları üzerindeki konuşmasında geçen terör suçlularının avukatlarına yönelik ifadesinin, sehven kullanılan bir ifade olduğuna,

Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah Sazak, Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ile Silivri Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporları üzerindeki konuşmasında kullandığı sözlerin maksadı aşan bir yerlere gönderilmek istendiğine, avukatların tümünü kastetmediğine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah Sazak'ın Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ile Silivri Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporları üzerindeki konuşmasında geçen terör suçlularının avukatlarına yönelik ifadesi için özür dilemesi gerektiğine,

İlişkin açıklamada bulundu.

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın açıklamasından sonra HDP milletvekilleri Komisyon toplantısını terk etti.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 13.10'da toplantıya son verildi.

14 Kasım 2019 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.38

BAŞKAN: Hakan ÇAVUŞOĞLU (Bursa)

BAŞKAN VEKİLİ: Hüseyin YAYMAN (Hatay)

BAŞKAN VEKİLİ: Mustafa Sezgin TANRIKULU (İstanbul)

SÖZCÜ: Osman Nuri GÜLAÇAR (Van)

KÂTİP: Meral DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt)

BAŞKAN – Komisyonumuzun sayın üyeleri, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü ve temsilcileri, değerli basın mensupları; öncelikle hepinizi saygı ve muhabbetle selamlıyorum, toplantımıza hoş geldiniz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun 27’nci Yasama Dönemi Üçüncü Yasama Yılıının 2’nci toplantısını açıyorum.

Yeterli çoğunluğumuz vardır.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Hakan Çavuşoğlu’nun, Komisyonun ve alt komisyonların bugüne kadar yaptığı çalışmalara ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Komisyonumuz çalışmalarını yoğun bir biçimde sürdürmektedir. Çocuk Hakları Alt Komisyonu 6 Kasım 2019 tarihinde UNICEF yetkilileri ve Çocuk Danışma Kurulu üyelerini dinlemiştir. Alt Komisyon Başkanımız Sayın Radiye Sezer Katırcıoğlu 13-14 Kasım tarihlerinde gerçekleşmekte olan Avrupa Konseyinin “Gücü Yeniden Tanımlamak, Gelecekteki Avrupa’nın Anahtarı Olacak Çocuk Haklarının Güçlendirilmesi” konulu konferansa katılım sağlamaktadır. Avrupa Konseyi Çocuk Hakları Stratejisi üye devletler ve ilgili paydaşların rehberliğinde 2019’da bir orta dönem değerlendirmesi sunacaktır. Strazburg’da düzenlenmekte olan bu etkinlik uygulamanın ilk üç yılını değerlendirmeyi, ortaya çıkan zorlukları ve gelecek yıllarda çocuk haklarının uygulanmasını daha da ileri götürmek için neyin gerekli olduğunu belirlemeyi amaçlamaktadır. Eş zamanlı olarak Avrupa Konseyi Geçici Çocuk Komitesinin 7’nci toplantısı da aynı tarihlerde Strazburg’da gerçekleştirilecektir.

Göç ve Uyum Alt Komisyonumuz 24 Ekim 2019 tarihinde “Suriye’den Türkiye’ye Kadın Olmak” adlı çalışma hakkında bilgi vermek üzere Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü Başkan Yardımcısı Profesör Doktor Özlem Cankurtaran ile Kocaeli Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü Araştırma Görevlisi Hande Albayrak’ı dinlemiştir. 7 Kasım 2019 tarihinde Ankara’daki Suriyeli üniversite öğrencilerinden yaşadıkları sıkıntılar ve göç süreçleri dinlenilmiştir.

Bugün raporlarını görüşeceğimiz Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonu Başkan ve üyeleri de geçtiğimiz hafta sonu Diyarbakır ve Elâzığ Ceza İnfaz Kurumları kampüslerinde inceleme ziyaretleri gerçekleştirdiler. Bu hafta sonu da cezaevi incelemesi için Düzce’de olacaklar, kendilerine çalışmalarında kolaylıklar diliyorum.

Tüm alt komisyonlarımız aracılığıyla Türkiye’de insan hakları standartlarının yükseltilmesi için ciddi ve samimi çabalarımızı sürdüreceğiz. Bu çerçevede bireysel başvuru kabul eden Türkiye’deki ilk insan hakları koruma mekanizması olarak Adalet Bakanlığının hazırlığını sürdürdüğü yeni insan hakları eylem planına uzmanlık düzeyinde katkı sağlayacağımızı da belirtmek isterim.

Değerli arkadaşlar, bugün Hükümlü ve Tutuklu Hakları Alt Komisyonunun hazırladığı inceleme raporlarını görüşeceğiz.

2.- *Komisyon Başkanı Hakan Çavuşoğlu'nun, Komisyona yapılan bireysel başvurulara ilişkin açıklaması*

BAŞKAN - Raporlara geçmeden önce sizlere Komisyona yapılan bireysel başvurularla ilgili bilgi vermek istiyorum. Gelen dilekçe sayısı 3.561, konu kodu verilen dilekçe sayısı 3.362, bekleyen dilekçe sayısı 199. Memuriyete ilişkin sorunlar 67, cezaevlerine ilişkin başvurular 2.819, yargıya ilişkin sorunlar ve şikâyetler 606, yasal düzenleme talepleri 70, Komisyonun girişimde bulunması, yerinde inceleme talebi 134, kolluk uygulamalarından şikâyetler 87, askerlikle ilgili sorunlar 8, işçi sorunları 58, engelli sorunları 25, çeşitli sorunlar yani sağlık sorunları, maddi yardım talebi, iş talebi, sosyal güvenlik işlemlerinden şikâyet ve benzeri sorunlar 512.

III.- KONU

A)ALT KOMİSYON RAPORLARI

1.- *Hükümlü ve Tutuklu Hakları Alt Komisyonunun hazırladığı Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu İnceleme Raporu ile Silivri Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporu'na ilişkin görüşmeler(x)*

BAŞKAN - Değerli üyelerimiz, şimdi gündemimizin 2'nci maddesi olan Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu İnceleme Raporu ile Silivri Ceza İnfaz Kurumu İnceleme Raporu'nun görüşmelerine geçiyoruz.

Öncelikle inceleme heyetleri adına birer milletvekili arkadaşımızın sunumlarını yapmalarını isteyecek, daha sonra müzakere ve soruları için talep eden tüm üyelere söz hakkı vereceğim.

Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu İnceleme Raporu ile Silivri Ceza İnfaz Kurumu İnceleme Raporu'nun takdimi için sözü Alt Komisyon Başkanımız Hatay Milletvekili Sayın Hüseyin Yayman'a bırakıyorum.

Buyurun Sayın Yayman.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım, Çok Değerli Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürümüz, Değerli Genel Müdür Yardımcımız, çok değerli hâkim arkadaşlar, Komisyonumuzun çok değerli çalışanları, çok değerli gazeteci arkadaşlar; ben de sizleri saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonu olarak ilk ziyaretimizi bildiğiniz üzere Sincan Cezaevine yapmıştık, daha sonra İstanbul'da Bakırköy ve Silivri Cezaevlerini ziyaret etmiştik, geçen hafta da Diyarbakır ve Elâzığ Cezaevlerine ziyarette bulunduk.

"Ben bu Alt Komisyonun bir üyesi olarak ve Başkanı olarak büyük bir memnuniyetle şunu ifade etmek isterim ki gerçekten tüm milletvekillerimiz arasında partilerimiz farklı olsa da bu meseleye gösterilen özen, bu meseleye gösterilen hassasiyet gerçekten takdire şayandır ve hem Komisyon üyelerimizin birbirine olan saygısı sevgisi hem cezaevi ziyaretlerindeki gerçekten titiz incelemeler ve gerçekten kılı kırk yararcasına insanları dinleme; ben devletimiz adına, milletimiz adına ve

(*) 31/10/2019 tarihli Hükümlü ve Tutuklu Hakları Alt Komisyonu tutanakları: Tutanağa eklidir.

07/11/2019 tarihli Hükümlü ve Tutuklu Hakları Alt Komisyonu tutanakları: Tutanağa eklidir.

Hükümlü ve Tutuklu Hakları Alt Komisyonunun Bakırköy Kadın ceza İnfaz Kurumu İnceleme Raporu Tutanağa Ekli.

Hükümlü ve Tutuklu Hakları Alt Komisyonunun Silivri ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporu Tutanağa Ekli

....14.12.2018 tarihli Hükümlü ve Tutuklu Hakları Alt Komisyonu Tutanakları, tutanağa ekli.

Hükümetimiz adına bu tablodan gurur duyuyorum. Neden? Çünkü orada gerçekten bütün insanları dinlemek, siyasi görüşleri ne olursa olsun, hangi suçtan cezaevinde olursa olsun tam Adalet Bakanlığını temsil eden gözü kapalı o hanımefendinin tavrı gibi bizim de cezaevlerindeki tavrımız bu olmuştur.

Ve bütün bu incelemelerimizde, özellikle Bakırköy’de ve Türkiye’nin en tartışmalı cezaevlerinden bir tanesi olan Silivri Cezaevinde bizim incelemelerimizde bütün Komisyon raporlarımızda da arkadaşlarımızın kendi bireysel kanaatlerinde de organize, taammüden bir insan hakkı ihlalinin, bir işkencenin, kaba şiddetin olmadığı dile getirilmiştir. Bununla beraber, cezaevlerindeki hükümlü ve tutuklu sayısının aşırı olması, diğer taraftan revir uygulamalarındaki sevklerde yaşanan sorunları kayıt altına almak lazım. Ayrıca, bazı cezaevlerinde, yaygın olmamakla beraber -tekil düzeyde de olsa kabul etmek mümkün değildir- bazı kelepçe uygulamaları gündeme getirilmiştir. Yine, ayrıca, bazı hasta mahkûmların hastanede tedavilerinin yapılması hususunda birtakım görüşler dile getirilmiştir. Bütün bu görüşler, müspet, menfî, radikal eleştiriler dahi büyük bir olgunlukla ve gerçekten büyük bir toleransla karşılanmıştır. Çünkü Sayın Başkanım, çok değerli milletvekillerimiz; siz de biliyorsunuz ki bir devleti, bir milleti ayakta tutan adalet duygusudur. Gerçekten adaletin olmadığı yerde, hukukun olmadığı yerde pek çok problem olur. Çok şükür Allah’a ki bugün Türkiye düne göre -hani bunu bir polemik olsun diye ifade etmek istemiyorum fakat bir hakkı da teslim anlamında- bu konuda çok mesafe kaydetmiştir, topyekûn Türkiye kaydetmiştir. “Bu, şu dönemde oldu, bunu şu yaptı.” anlamında söylemiyorum ama burada gerçekten yani Hükümetin ve topyekûn Türkiye Cumhuriyeti devletinin tabiri caizse bir paradigma değişimine gittiğini, bir anlayış değişimine gittiğini ifade etmek isterim.

Ben sözlerime son verirken daha çok sizin itirazlarınızın, sizin eleştirilerinizin önemli olduğunu düşünüyorum, zaten beraberdik. Silivri ve Bakırköy’e dair sorunların özellikle su kullanımı, sıcak su kullanımı dâhil olmak üzere suyun kullanımı, bu kotalar, revirlerdeki durumlar, hastane sevklerinin değerlendirilmesi, fazla sayıda tutuklu ve mahkûm meselesinin tekrar bir daha mütalaa edilmesi... Diğer taraftan, özellikle son tahlilde şunu ifade etmek lazım geliyor galiba: Türkiye’de cezaevlerinde bugün hepimizin ortak kanaati olarak bir iyileşme sağlanmıştır. Son tahlilde bunu söyleyebiliriz lakin cezaevlerinin bir ıslah görevi gördüğü konusunda hepimizin birtakım gözlemleri oldu, birtakım kritikleri oldu ve bunun tekrar belki Adalet Bakanlığıyla beraber bir daha bir ulusal mesele olarak ele alınması gerektiğini düşünüyoruz. Ayrıca, bu işyurtları meselesi -bu ziyaretlerimizde en önemli hususlardan, gözlemlerimizden bir tanesi buydu- işyurtlarına giden insanların kendilerini daha iyi hissettikleri, bir üretim faaliyetinde bulunması hasebiyle kendilerini gerçekleştirdikleri ve hayata dair daha umutlu bir yaklaşım içinde oldukları tüm heyetimiz tarafından tespit edilmiştir. Ancak işyurtlarındaki ve özellikle konfeksiyon atölyelerindeki imkânların dar olması sebebiyle bu konuda da daha fazla talebin olduğu, bu talebi karşılayacak da bir imkânın bulunmadığını ben ifade etmek isterim.

Özetle, hem Silivri hem Bakırköy Cezaevinde su kullanımıyla ilgili sorunlar, kotalar, diğer taraftan fazla sayıda mahkûmun olması ve kapasite artırımı... Ne demek bu? Yani 10 kişinin kalması gereken yerde bazen 16, bazen 17 kişinin kalması. Bazı münferit 2 kelepçeleme, 3 kelepçeleme olaylarının konuşulması... Ben Sayın Genel Müdür Yardımcımıza da söyledim, Ceza ve Tevkifevleri ve Adalet Bakanlığı okyanusu geçip derede boğulmamalı. Gerçekten bu konularda bu kadar büyük ilerleme sağlayan bir teşkilatın bu konularda da daha çözüm odaklı ve bu konularda daha açık olmasının önemli olduğunu düşünüyorum.

Sayın Başkanım, benim çok kısa bir çerçeveleme yapmam gerekirse söyleyeceklerim bunlar. Değerli milletvekillerimizin katkılarıyla raporumuzun ben daha olgun hâle geleceğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum Sayın Yayman.

Arkadaşlar, müzakerelere şimdi diğer Komisyon üyesi arkadaşlarıma söz vermeden önce bugün Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü olarak katılım sağlayan arkadaşlarımızı size tanıtmak istiyorum: Yılmaz Çiftçi, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürümüz; Mehmet Yılmaz, Genel Müdür Yardımcımız; Abdullah Çıtlak, Genel Müdür Yardımcımız; Erhan Ürkmez, Daire Başkanımız; Çelebi Yılmaz, Daire Başkanımız; Fatih Güngör, Daire Başkanı; Yusuf Kenan Çağlar, Kontrolörler Kurulu Başkanı; Handan Oruç Ömeroğlu, Tetkik Hâkimi; Hüseyin Kocabay, Tetkik Hâkimi; Tahsin Mutlu, Tetkik Hâkimi.

Tekrar hoş geldiniz arkadaşlar.

Değerli Komisyon üyelerimiz, şimdi sırasıyla söz talep eden Komisyon üyesi arkadaşlarımıza söz vereceğim.

Buyurun İrfan Bey.

İRFAN KAPLAN (Gaziantep) – Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gerek Bakırköy gerek Silivri Cezaevine birlikte gittik. Raporları da inceledim. Benim tespitlerimin büyük bölümü de bu raporlara olduğu gibi yansımış ama mesela, tek tek bir okuyayım: Ziyaretçi sorunu var Bakırköy’de, çocuk görüşü yok. Psikolojik baskı olduğu mahpuslar tarafından ifade edilmekte, yemeklerin yağlı olduğu söylenmekte, sevklerin zor olduğu söylenmekte, kelepçeli muayenenin yapıldığı ve buna son verilmesi gerektiği söylenmekte, yayınların mahkûmlara ulaşmasında keyfi yaptırımlar olduğu düşünülmektedir. Sol yayınların özellikle olmadığını vurguladılar. Radyonun yasak olduğunu söylediler.

BAŞKAN – Hangi cezaevi acaba İrfan Bey?

İRFAN KAPLAN (Gaziantep) – Bakırköy.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, not alıyorsunuz.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YILMAZ ÇİFTÇİ – Evet, alıyorum.

İRFAN KAPLAN (Gaziantep) - Kur’an öğrenmek isteyen mahkûmlara kolaylık sağlanmalı, bu konuda da bir şikâyet vardı.

Silivri’yi de daha sonra mı...

BAŞKAN – Devam edin, ikisini birlikte görüşüyoruz.

İRFAN KAPLAN (Gaziantep) – Atölyede mahkûmun birisi kantinden yoğurt satın aldığını ve gelmediğini söyledi. Haftada bir kantin sırasının geldiğini, geç geldiğini söylediler; altı ayda bir hastane sırasının geldiğini söylediler. Sağlığa ulaşım anlamında ciddi sıkıntı olduğu ortada. Mahkûmlar tarafından aktarılan bilgiye göre diş hekimleri özel muayene ücreti olarak 70 TL alıyorlar, diş dolgusu için de yine yüksek rakamlar olduğunu söylediler. Yemeklerin yetersiz olduğu, ekmeklerin gramajlarının düşük olduğu dile getirildi. Mahkûmların bir kısmının yatak yetersizliğinden dolayı yerde yattığı; tuz, deterjan olmadığı mahkûmlar tarafından ifade edildi. Gardiyanların girişte özellikle Silivri Cezaevinde şiddet uyguladığı söylendi. Kelepçeyle muayenenin bu cezaevinde de olduğu gibi uygulamaya bir an önce son verilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Sıcak suyun az gelmesi ayrı bir sorun. Atölyede çalışan mahkûmlarımızın sigortasız olduğu, mahkûmların spora çıkmada sorun yaşadıkları -on beş günde bir- ceza infaz kurumlarında çalışan personel sayısının artırılması gerektiği, bu personellere güvenlik sınıfı sayılarak 3600 ek gösterge verilmesi gerektiği, asker sayısı yetersiz olduğundan muayene için hastanelere sevklerinin zor olduğu söylendi, “Halı sahaya on beş günde bir çıkarılıyor.” dendi, memur maaşlarında iyileştirme istenmekte, kitap sorunu var, MR için üç ay sıra verildiği söylenmekte.

Tabii, bu sorunların büyük bir bölümü raporda da yer almış. Bunların çözümleriyle ilgili de Ali Haydar Bey’in şerhinde de gördüm, onlara da katılıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben de okudum Ali Haydar Bey’in muhalefet şerhini, somut, açık ve net talepler dile getirmiş.

Zaten şimdi, değerli arkadaşlar, Komisyon üyelerimizin sözlerinden sonra Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürümüze söz vereceğim, onların bu konulardaki değerlendirmelerini alacağım, mevcut duruma ve geleceğe dönük olarak bize bir projeksiyon ortaya koysun.

Teşekkür ediyorum İrfan Bey, sağ olun.

Ali Haydar Hakverdi, buyurun.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bu raporu hazırlayan bürokrat arkadaşlara ben teşekkür ederim, Komisyonunda da teşekkür etmiştim. Birçok soruna değinmişler zaten, ortaklaştırdık biz bu sorunları ama Sayın Başkanımın da az önce söylediği gibi biraz somut önerilerle de gidebilmek adına rapora büyük oranla iştirak etmekle beraber birkaç öneri ve şerhi de eklemiştim. Tam da bizim buradan somut bir karar alabilmemiz lazım. Mesela, Adalet Bakanlığımıza demeliyiz ki: “İşte, Sağlık Bakanlığıyla tekrar bir araya gelip bu cezaevlerindeki doktor bulunmasına ilişkin protokollerin yenilenmesi gerekir.” Yani şimdi, bin mahkûma 1 doktor mesela, “500 planlanıyor, yeniden oturduk.” dedi Sayın Genel Müdür Yardımcımız ama 500 bile yeterli olmayacaktır, daha makul sayıda bir doktorun bulunması, özellikle bütün branşlardan anlayan aile hekiminin ve şöyle bir şey daha olması lazım: Dış şikâyetleri çok yoğun, dış hekiminin de -1 yeterli değil- daha fazla olması lazım. Diğer branşlar dönüşümlü oluyor, o kurtarıyor gibi geliyor ama böyle somut olarak da zaten istatistiki rakamlar alındıktan sonra hangi doktora ihtiyaç varsa bu yönde Adalet Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığının yeniden bir araya gelmesi şart görülüyor.

Onun dışında, şimdi, ziyaret saatlerinde bir somutlaştırma gerekiyor. Yani “yarım saat ile bir saat arasında” diyoruz ya görüş saatleri, bazı yerlerde yirmi dakika, yirmi beş dakika uygulanıyor, onun yarım saatten aşağı uygulanmaması şart ama bazı yerler yarım saat, bazı yerler kırk beş dakika, bazı yerler de bir saat uyguluyorlar, uygulamalarda da farklılık var. Aslında biz bunun sebebinin biliyoruz, oradaki personel yetersizliği veya cezaevlerinin yoğunluğunun fazla olması o saati geriye çekiyor ama bu uygulamadaki adaletsizliğin de giderilmesi lazım ve bence bir saat olarak belirlenmeli, herkese de üst düzeyden uygulanmalı. Çünkü şöyle söylüyorlar mahkûmların çoğu: “Bizim ailelerimiz iki günlük yoldan geliyor, gidiş gelişle çok uzaktan ve biz sadece yarım saat görüşebiliyoruz. Bu da yetmiyor.” O yüzden onun en azından bir saate sabitlenmesi gerekir.

Yasaklı olmayan yayınlara dair de bir keyfi engelleme olduğunu görüyoruz. Yani bir yayın yasaklı, sol yayın mı, sağ yayın mı, günlük gazete mi, şu mu, ceza idaresi bence buna bakamaz, yayında yasak yok ise bunu geciktirmeden vermesi lazım.

BAŞKAN – Lüzumu yok.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) - Ha yasak varsa vermez, yasak vardır. Bu somutlaşmalı bence, uygulama birliği burada da olmalı.

Bu “kelepçeli muayene” deniyor, biz burada çok sıkıntı yaşıyoruz aslında. Kelepçeli muayenede doktora bırakıyorlar işi, doktor “Kelepçesiz muayene istiyorum.” dediğinde hem jandarmayı çıkarıyor hem kelepçesiz muayene yapabiliyor ama tabii, doktor kendisinden çekiniyor, “Bir şey olur.” diyor, jandarma kendisinden çekiniyor, “Yüksek bir yerde olur, atlar camdan, kaçır, benim sorumluluğum var.” diyor ama burada yine mutlaka böyle kalem kalem çok hassas bir uygulama birliği sağlanmalı.

Yani “Önce şu sorulur, doktor tutanak altına alır bunu, mahkûmun beyanı alınır bu noktada.” vesaire diye bir ayrıntılandırılırsa burada da daha güvenli, daha sağlıklı, daha insani bir uygulama birliği sağlanabilir.

Okula giden çocuklar için hafta sonu görüşü mutlaka konulmalı, bunu mutlaka yazmalıyız. Yani okula giden çocuklara mutlaka hafta sonu görüşü yapılmalı.

Başka atladığım husus var mı, hemen bitireceğim. Bir de tabii, Vekilim de söyledi, infaz koruma memurlarının durumu mutlaka iyileştirilmeli yani güvenlik sınıfına alınmalı, ek göstergeleri verilmeli. Çok zor koşullarda iş yapıyorlar, bunlar ortada, hepimiz biliyoruz. Bir de bunlar arasında sözleşmeli-kadrolu farkı var, bu fark da mutlaka giderilmeli.

Son olarak, aramalarda daha özenli davranılmalı. Keyfî aramaların sık yapıldığı, bunun da bir psikolojik baskı aracı olarak kullanıldığı; işte, oyun oynayan mahkûmların oyunundaki parçalarının alındığı arama sırasında falan... Bu aramalar da mesela yapılacaksa böyle bir arama bir sabite bağlanmalı –tabii, saat bildirilmez içeriye- amma velakin arama sırasında da belki bir kamera görüntüsüyle bazı şeyler tespit edilmeli ki hem bir suç unsuru varsa onlar tespit edilebilir hem de oradaki memurun keyfiyeti engellenebilir; böyle bir uygulama birliği de olabilir.

Onun dışında, rapordaki birçok husus ortaklaştırdığımız hususlar; bunları somutlaştırıp Komisyonumuz olarak Bakanlığımıza öneri olarak sunarsak biz daha sağlıklı yol alabiliriz. Sayın Başkanımızın dediği gibi, Komisyonumuz gerçekten uyum içerisinde çalışıyor. Eskiye nazaran cezaevleri iyi mi? Tabii ki iyi. Çünkü tarih ileriye doğru gider, geçmişe doğru değil; iyi olur ve burada Hükûmetin katkısı vardır, muhalefetin katkısı vardır.

BAŞKAN – Doğru, hepimizin.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Hepsi bir bütün ama gerçekten şu bilinçle çalışıyoruz Komisyonumuz olarak: Biz parti farkı gözetmeksizin bir insan hakkı ihlaliyse neden yaptığına, düşüncesine bakmaksızın bunun takibini yapıyoruz -“Biraz geriden geldik.” diye benim yokluğumda şikâyetler olmuş “Daha çok cezaevine gidelim.” diye, ki o toplantıdan ben erken ayrılmıştım- takip etmeye çalışıyoruz ve ortaklaştırmaya çalışmamızdan belki biraz oldu bu. Bütün arkadaşlarımızın katkısıyla hep beraber uyduralım da gidelim diye; yani bu arkadaşımızın vakti uymadı, o zaman hadi bugün değil, bu haftaya bırakalım şeklinde iyi niyetli bir iradeydi o. Bundan sonra da Sayın Başkanımızın da dediği gibi çalışmalarımızı sıklaştıracakız ama olumlu sonuç alabilirsek şu raporlar sonrasında takiple beraber, gerçekten cezaevlerindeki hak ihlallerinin ciddi bir kısmının hani az da olsa engellenebilmesi yönünde bir adım atmış oluruz.

Ben Komisyonumuzdaki arkadaşları tekrar saygıyla selamlıyorum, bürokrat arkadaşlara da teşekkür ediyorum ve özellikle bizimle bütün cezaevlerini dolaşan Genel Müdür Yardımcımıza ki hemen bizden önce kalmadı gitti, bir sonraki cezaevine gitti. Biraz şey gibi oluyor tabii bu, hani askerî denetlemelerdeki gibi “Aman eksik kalmasın” gibi oluyor ama emek harcıyor.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Olmazsa bir sonrakine habersiz gideriz.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Onu da mutlaka yapabiliriz ama onun gitmesi bile, sonrasında bizim gitmemiz bile bir cezaevi idaresinin kendisine çekidüzen vermesine, keyfî uygulamaları düzenleme yönünde ufaklık da olsa bu ziyaretlerin bir katkısı oluyor.

BAŞKAN – İşte, siyasi denetim dediğimiz de zaten bu oluyor.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Ben o yüzden bu katkıya dâhil olan herkese teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Hakverdi çok teşekkür ederim.

Sayın Genel Müdürüm, elbette habersiz gittiğimiz cezaevleri olacak, bilginiz olsun.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YILMAZ ÇİFTÇİ – Tabii.

BAŞKAN – Çünkü bize spesifik olarak gelen bazı dilekçeler var ve o dilekçelerin bazılarına göre gerçekten bizim belki de gitmemiz, görmemiz hem gidilen kişi açısından hem de cezaevinin durumunu bütün Komisyon üyelerinin görmesinde yarar var; bunu yapacağız yani onu öncelikle söyleyelim.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YILMAZ ÇİFTÇİ – Memnuniyetle.

BAŞKAN – Şimdi söz sırası Sayın Günay’da.

Buyurun.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Ben de öncelikle bütün arkadaşlara yani raporu hazırlayan ve emek gösteren arkadaşlara teşekkür ediyorum. Gerçekten son birkaç haftadır Cezaevi Alt Komisyonumuz iyi bir performans gösteriyor; umarım yaptığımız raporlamalardan da sonuç alır.

Şimdi, Bakırköy ve Silivri cezaevi ziyaretlerine ben katılamamıştım.

BAŞKAN – Meral Hanım katılmıştı değil mi?

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Meral Hanım katılmıştı.

BAŞKAN – O gelir herhâlde birazdan.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Yolda, geliyor; öyle yazdı yani “Çıktım, geliyorum.” dedi.

BAŞKAN – Tamam.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Bir muhalefet şerhimiz var ve sanırım İç Tüzük’ten kaynaklı bir durumdan dolayı Alt Komisyonunda muhalefet şerhi sunulmadığı için buraya kaldı ama biz Alt Komisyonunda bazı şeyleri tartıştık, ifade ettik.

Ben biraz şeyi söyleyeyim, hani Cezaevi Komisyonunda olmam itibarıyla sevkler ve ailelere uzak yerlerde konaklamalar...

BAŞKAN – Ona ben temas edeceğim Sayın Günay.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Çok ciddi bir sorun.

BAŞKAN – Temas edeceğim.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Bütün cezaevleri ki istisnasız herkesin söylediği şey bu. İşte, çocuklar da bunu ifade ediyor “Ailemize uzak yerdeyiz.” diye ve yetişkinler de bunu ifade ediyor.

Yine, infaz eşitliği çok sık gündeme gelen bir konu. Hani disiplin cezalarından kaynaklı infaz cezaları vesaire; bunlar çok sık gündeme gelen sorunlar. İşte hastane, sıcak su ve ısınma temel problemlere dönüştü ve özellikle dış problemleri ciddi boyutta ki hani benim edindiğim izlenim, dış tedavisi bir lüks gibi görünüyor biraz pahalı olmasından kaynaklı. Dış tedavisi biraz pahalı olmasından kaynaklı bir lüks gibi görülen ve biraz bunun üzerinden bir şey belirleniyor hatta ve bazı yerlerde ifade edenler de oldu.

Bakırköy Cezaevine dair hani ben muhalefet şerhimizden de tutanaklara geçsin diye bazı şeyleri ifade edeyim ki Meral Hanım geldiğinde gerçi kendisi de ifade edecektir.

Özellikle bu yasak yayın konusu yani yasak olmamasına rağmen cezaevinde verilmeyen yayınlar. Mesela, Yeni Yaşam gazetesi, Demokratik Modernite dergisi, Jineoloji dergisi. Son ziyaretlerde de biraz fark ettik, bir idari gözlem kurulları var cezaevlerinde hatta bazı yerlerde şu da ifade edildi yani infaz hâkimliğinin kararına rağmen, idari gözlem kuruluna rağmen engellenen şeyler oluyor gibi ifade edildi. Biraz daha böyle yetkili bir şey mi bu; çok anlamadım ama öyle bir mekanizması var.

Annelerle beraber kalan çocuklar özellikle Bakırköy’de bu konu çok sık dile gelmiş. Hani çocuklar hafta içi okula gidiyor ve ziyarete gelemiyorlar. Bunu bir düzene kavuşturmak lazım yani çocukları okula giden aileler için hafta sonu görüşünü uygulamak. Yine Vekilimin ifade ettiği bu görüş sınırları, saat sınırlarını belirlemek ve ona bir asgari standart getirmek lazım eşitlik anlamında.

Yine, mesela Bakırköy’de çok şey yansımış; işte, raporda da, bizim kendi muhalefet şerhimizde de olacak. A7 koğuşunda 24 kişi kaldığı için diğer etkinliklerden yararlanmama hani işte, “24 kişi kalıyorsunuz dolayısıyla diğer koğuşlarla görüşe çıkmanıza gerek yok.” gibi bir mantık sanırım var. Yani bu tip şeyler, hani fiiliyatta böyle uygulamalar var. Ayrıntıları zaten raporumuzda yer alacak; o yüzden...

Bir de benim şöyle bir ricam olacak: Bizdeki veriler çok eski istatistiki veriler yani son bir yılın, işte 2018 yılının hani kaç tutuklu var, kaç çocuklu vesaire yani bir istatistiki bilgi tekrar İnsan Hakları Komisyonuna sunulursa sevinirim.

Söz almışken şununla bitireyim: Geçen Alt Komisyon toplantısında sormuştum, -bu konuda Bakanlık yetkilileri bir geri dönüş yaparsa sevinirim- “Erdoğan Tülay infaz ertelemeye rağmen cezaevinde.” diye not tutmuştuk. Hani durum nedir tam olarak çünkü ailenin kendi anlatımları var ama bazen onların bilmediği, gözden kaçırdığı teknik ayrıntı olabiliyor. Bu konuda bilgi vererseniz sevinirim.

Ben durum acil olduğu için söyleyeceğim, onu daha sonra mutlaka tartışacağız Diyarbakır Cezaevi Raporu’nda. Diyarbakır’da koğuşunu ziyaret ettiğimiz felç geçirmiş, biz gelmeden iki gün önce felç geçirmiş kişi hakkında da bilgi vererseniz...

BAŞKAN – Onu öğrenelim.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Zeki Bektaş’la ilgili, son durumla ilgili bilgi vererseniz... Odada ziyaret etmiştik ve durumu acil olduğu için bize bilgi vererseniz sevinirim son durumu nedir diye.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Meral Hanım da geldi işte; hoş geldiniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hoş bulduk.

BAŞKAN – Biraz siz nefes alın Meral Hanım, Sayın Yurdunuseven’e söz verelim.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Çok değerli milletvekili arkadaşlarımız, Adalet Bakanlığımızın çok değerli Genel Müdürü ve personeli ve değerli basın mensupları; ben de çok teşekkür ederim.

Öncelikle Komisyonumuzun uyumundan dolayı çok teşekkür ediyorum Alt Komisyon olarak ve birlikte gittiğimiz yerlerdeki uzman arkadaşların yaptığı tespitlerin adil ve düzenli olduğundan dolayı, ki tüm uzman arkadaşlara raporlarından dolayı da çok teşekkür ediyorum.

Bence burada temel sorun, cezaevlerindeki fazlalık. Yani bununla bağlantılı olarak tabii revirde sıkıntı yaşıyor, görüşe gidip gelmekte sıkıntı yaşıyor çünkü belirli bir kapasite söz konusu. Öncelikle inşallah bunun da en kısa zamanda aşılacağını umut ediyorum. Burada tabii, önem verdiğimiz, özellikle de Çocuk Hakları Alt Komisyonu üyesi olarak da çocukların cumartesi günü görüşü ve cumartesi telefon açık, kapalı görüşlerin özellikle alınmasında çok hassas davranıyorum.

Biraz önce söylediğim gibi, bu fazlalığın giderilmesi için hükümetlerimiz döneminde çok ciddi yatırımlar yapıldı, hâlâ da yatırımlar yapılmaya devam ediyor; bu konuda Genel Müdürümüz bize bilgi verir eminim. Ben bundan dolayı başta Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere Sayın Bakanım Abdulhamit Gül Bey'e, çok değerli cezaevi personeline ve en önemlisi, hakikaten gayretkeş çalışan, çok verimli bir çalışma gösteren infaz koruma memuru kardeşlerimize çok teşekkür ediyorum ve Komisyonu tekrar selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Biz teşekkür ediyoruz Sayın Yurdunuseven.

Evet Sayın Tanal, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygı ve hürmetle selamlıyorum.

Şimdi, burada Bakırköy Cezaeviyle ilgili evet, gazete sınırlaması var. Arkadaşlar dergilerden, kitaplardan bahsettiler ama gazetelerde de sınırlama var. Yani kime göre bu değerlendiriliyor? Yasa eşit. Arkadaşlar bahsetti; cezaevi hâkimin kararı var. Ee, peki bu karara rağmen yani niye ben şu gazeteyi okumak istiyorum o alınmıyor, diğeri alınıyor? Bu şekildeki bir uygulama bence... Dört dönemdir milletvekiliyim, bu dört dönemdir bu sorunu hep anlatırız, hep anlatırız ama Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne ne hikmetse bu ciddiye alınmıyor. Yani bence sanki buraya geliniyor bizim gazımız alınmıyor ve aynen devam ediyor. Dört dönemdir buradayım, özür dilerim ve Sayın Vekilimiz Eronat da dört dönemdir burada; aynı Komisyondayız. Bunları hep birlikte söylüyoruz yani objektif olalım mümkün olduğunca. Sizden rica ediyorum, istirham ediyorum, bu işi açık ve net... Ya, bunun kanunu varsa biz de öğrenelim, ben de hukukçuyum. Yani bunu engelleyen bir şey yok. Suç olan unsurun cezaevine sokulmasını zaten kimse istemiyor ve şiddetle de buna karşıyız. Yani hakikaten suç işlemeyle ilgili veya suç unsuru olan hiçbir hususun girmemesini biz de istiyoruz, canıgönülden istiyoruz ama kitapla insanları bence... Yapabileceğimiz en büyük kötülük ne biliyor musunuz? Hani diyorlar ya “Güneş girmeyen eve doktor girer.” Kitap girmeyen yere de terör girer arkadaşlar. Sizden istirham ediyorum... Çinlilerin çok güzel bir sözü var, diyorlar ki: “Bir yıl ürün alacaksanız buğday ekin, on yıl ürün alacaksanız meyve ekin, uzun yıllar ürün alacaksın insan eğitim.” Kitap ya, başka bir şey değil arkadaş. Bu yani kime göre sağ, kime göre sol? Şimdi, solun savunduğu kavramları 2002 yılından itibaren AK PARTİ savundu; solun savunduğu değerlerle iktidara geldi. Ee, şimdi, hâlen bu kavram. Bu sağ, sol olayı kalmadı arkadaşlar. Sizden istirham ediyorum, yani kim eğer “Bu, sol yayın” diyorsa bence o terörist, kim “Bu, sağ yayın” diyorsa o da teröristtir. Bırakın artık bunu.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Ne kaldı geriye?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nasıl?

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Ne kaldı geriye sağ yok, sol yok!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu, geri kalmış toplumlara özgü olan bir husus arkadaşlar. Geri kalmış olan toplumlar insanları böyle sağcı, solcu vesaire... İnsan olmak lazım, insanın eğitilmesi lazım. Bu anlamda sizden istirham ediyorum, artık bu dört dönemdir yeter arkadaşlar, kitap, kitap ve gazete,

dergi... Bilmiyorum, yani geçmişteki İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun tüm toplantılarına bakarsanız Sayın Başkanım, hepsinde bu müşterek sorun var. Tabii, bu konuda gizli bir talimat mı var, gizli bir tamim mi var, gizli bir kanun mu var? Bunları biz de öğrenmek istiyoruz veya niye olmuyor? Hakikaten şu gerekçeler de olmuyor, bunu da artık bitirmek lazım diye düşünüyorum.

Radyo evet, yani geçmişte radyo serbestti, televizyon yoktu, yasaktı; şimdi tam tersine olmuş. Hakikaten bu da çok enteresan bir şey.

İRFAN KAPLAN (Gaziantep) – Mahmut Bey, radyo orada şeydir, sanki merkezî yayın gibi; yani tek tek olursa sanki dinleme cihazı veya bir haberleşme...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Her koğuşa bir tane koysunlar veyahut da ne bileyim...

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – İnsanların özel müzik dinlemeye de ihtiyacı oluyor, kulaklıklarını takıp...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Olabilir arkadaşlar yani radyo dinleme ihtiyacı çok insani bir şey ya. Yani radyoda o frekansları ayarlasınlar vesaire yani eğer haberleşme aracı olarak kullanılabilen bir alet varsa çıkarsın onun içinden yani bu, yapılmayan bir şey değil teknik anlamda.

Sayın Başkanım, yani aslında istismar edilen, suistimal edilen hakkın kötüye kullanılması anlamında bir uygulama daha var; ona da arkadaşlar kısmen değindi. Sohbet hakkıyla ilgili 45 sayılı Genelge, yanılmıyorsam 45 sayılı Genelge olacak; sohbet hakkı.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – 10 kapı, 10 kilit!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Anlamadım üstat.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – 10 kapı, 10 kilit!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İşte bilmiyorum, sohbet hakkıyla ilgili... Rahmetli Halit Çelenk “10 kapı, 10 anahtar” derdi.

Şimdi, sohbet hakkıyla ilgili amaç şu: Aynı koğuştaki bulunan 8-10 kişinin sohbeti değil farklı koğuştaki insanların bir araya gelip o sohbeti yapmaları ki genelgenin ruhu, amacı bu. Biz bu genelgenin ruhu ve amacından uzaklaşmışız, aynı odada, aynı koğuştaki 10 kişi, 5 kişi, 6 kişi varsa “Sohbet hakkını kullanıyor.” diyor. Yok arkadaşlar, yani sizden istirham ediyorum, bence Sayın Komisyon Başkanımızın ve üyelerimizin bunu tespit etmesi ve artık yeter demesi gerekir çünkü Türkiye’nin 2019 yılında bu sohbet hakkı genelgesini ki -çıktığı yıllar çok eski- artık hâlen bu uygulanmıyorsa bence resen suç duyurusunda bulunmak lazım; yukarıdan aşağıya kadar artık. Yeter, Türkiye bununla uğraşmamalı, bu İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu bununla uğraşmamalı yani yazık günah yapılan mesaiye vesaireye yani bu insan hakkıdır ve artık bunu bizim de içselleştirmemiz lazım.

Silivri’yle ilgili; burada sohbet hakkıyla ilgili hiç burada şeye değinmemiş, yani bu ödüllendirmeye ilgili sadece kitapla ilgili değinilmiş, diğer konularla ilgili ki bu toplumun bazı tabuları var, bu tabuları yıkmak lazım. Mesela, pembe odalar vesaireyle ilgili hiçbir şeye değinilmemiş. Nedir? Bu insanlar bu ödüllendirme hakkından yararlandırılıyor mu yararlandırılmıyor mu?

BAŞKAN – Odaların durumu ne?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Odaların durumu ne? Hiç, hiç değinilmemiş yani sizden istirham ediyorum. Bu, bir insan hakkıdır. Bu ödüllendirmelerin neler oluyor neler olmuyor tek tek kontrol edilmesi lazım. Yani toplum hâlen çekingen bir vaziyette, korkak bir vaziyette “Acaba biz gidersek ne olur ne olmaz?” veya “Böyle bir şeyi inceliyoruz dersek ne anlaşılır?” Ne anlaşılacaksa anlaşılın

ya, biz İnsan Hakları Komisyonu üyesiyiz ve biz insan haklarının tecelli edip edilmediğinin bunun peşindeyiz başka bir şey değil ki arkadaşlar. Hiçbir arkadaşımızın, hiç kimsenin bir başka niyeti olmaz, olamaz da zaten bu.

Silivri'yle ilgili de... Kış geldi, maalesef kışla birlikte Silivri'de soğuk algınlıkları vesaireler çok artıyor her yıl ama bu sene umarım o kadar artmaz. Bunun asıl nedeni nedir Başkanım? Binalar yeni yapılmış ama o pencerelerin altındaki tüm şeylerden, oluklardan rüzgâr aynen olduğu gibi akıyor yani binaların teslimatı vesairesi şartnameye uygun teslim edilmediği için, teslim alınmadığı için o gelen rüzgârdan dolayı insanlar orada üşüyor, grip oluyor, hasta oluyor vesaire. Yani bu, devletin bütçesi açısından bir gider, vatandaşın sağlığı açısından bir sorun, işte, sürekli olarak kamuoyunda “İşte, cezaevleri niye böyle oluyor?” bu ayrı bir sorun ve hepimize yazık, günah. Yani bunun partisi vesairesi yok. Bunu bilemiyorum, tekrar yine gözden geçirin, geçirmek lazım yani bu rüzgâr meselesi önemli.

Kelepçeyle ilgili hep bu da konuşulur, hep konuşuldu ve herhâlde yine de konuşulacak. Cezaevinde her tutuklunun veya hükümlünün bir dosyası var bildiğimiz kadarıyla; o izleniyor, gözlem raporları da var. Yani hangi tutuklunun ve hükümlünün hırçın olup olmadığı dosyasına bakarsanız aslında belli olur. O dosyasındaki hırçınlığına göre doktorun da görüşü alınır ona göre kelepçeli mi olur, kelepçesiz mi olur? Arkadaşlar, yani bu, artık onun isteği, onun arzusu; böyle bir arzu, istek. Ya, dosyasına bakılır, yani hakikaten Mahmut Tanal böyle hırçın bir tutukluysa veya hükümlüyse...

BAŞKAN – Değil ya.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani örneğin diyoruz, tabii Başkanın üstüne atmıyoruz! Yani o zaman gayet rahat kelepçeli Mahmut Tanal'ı muayene edersiniz ama arkadaşlar, Mahmut Tanal'ın dosyasında “Uysal bir adam, kitap okuyor, uyumlu, kavga etmiyor, sporuna çıkıyor, sohbet hakkı veriliyor.” Şimdi, bunlar verilirse cezaevi idaresi de rahat bir nefes alır aslında. Yani eğer bu sohbet hakkından ne kadar yararlandırılmazsa, bu kitaplar ne kadar kısıtlanırsa, ziyaretçiler vesaireler bu insanlık onuruyla bağdaşmayan iş ve eylemler ne kadar artarsa aslında hükümlü veya tutuklunun cezaevi idaresiyle geçimi de o kadar olumlu ve olumsuz yönde etkilenir. Yani bir yünden biz kişiyi ne yapıyoruz? Mesela arkadaşlarımız “Cezaevinin asıl amacının hakikaten ıslah edici olması lazım.” dediler; doğru. Aslında yurt dışında bildiğimiz kadarıyla çocuk cezaevlerinde, çocukların bulunduğu yerlere “Çocuk Eğitim Merkezleri” deniliyor. Adı “Çocuk Eğitim Merkezi” Başkanım, çocuk cezaevlerinin adı “Çocuk Eğitim Merkezi” Yani evet, bu nedir? Ben ilkokulu, ortaokulu, liseyi yatılı okudum; bu da yatılı bölgeler gibi işte sınırları çevrili, orada yatakhane, ranzası, yemekhanesi vesairesi olan çocuk eğitim merkezi. Aslında artık buna yani cezaevi demekten ziyade eğitim merkezine doğru gitmek lazım. Biz ne yapıyoruz? Yani suç politikamızda da böyle yani bu, A hükümetinde böyle, B hükümetinde böyle değil, genel olan uygulama şu: Yani suç işlenmişse atarım içeriye, içeride onu tutarım, ondan sonra serbest bırakırım. Yani biz fakültede okurken rahmetli Sulhi Dönmezer Hocam derdi ki: “Çocuklar, aman aman sizden ricam, eğitim, eğitim, eğitim. Bunları ıslah edelim, ıslah edelim.” Ee, ne yapıyoruz? Bugüne kadar kaç kişiyi ıslah ettik, ıslahla ilgili neler yaptık bilemiyorum ama bu sadece ıslah demek... Uygulamayla da ilgili cezaevi idaresinin bu konuda insani anlamda çok şey yapması lazım, ilgilenmesi lazım.

Bu hırçınlık meselesi nazara alınarak dosyasına göre doktordan görüş alınarak kelepçeli veya kelepçesiz olur yani yoksa önüne gelen bu uygulamayı da bence sona bırakmak lazım.

Her iki raporda da bulamadım veya benim bir eksikliğim varsa Genel Müdürlük beni düzeltsin veya Komisyondaki arkadaşlarım düzeltsin. Cezaevlerindeki mevcut olan bu duruma yasa “Ayrı ayrı olur.” diyor ama acaba fiili durum ile yasa örtüşüyor mu örtüşmüyor mu bilmiyorum.

Bu hükümlüler ile tutuklular aynı koğuştaki mı, ayrı ayrı yerlerde mi? Hiç bu soruldu mu sorulmadı mı bilmiyorum.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Karışık.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Karışık bu da yanlış, çok yanlış. Yani teorik anlamda bizim bildiğimiz, bunların da ayrı ayrı olması lazım. Bu şekilde karışık uygulama doğru değil.

Şu aşamada benim söyleyeceğim bu ancak bir daha söz almayayım diye söylüyorum. Bize infaz kurumlarıyla ilgili verilen rapor, 2018 Faaliyet Raporu'yla bitireceğim ki burada baroların faaliyet raporları yok, burada sivil toplum kuruluşlarının raporları yok, burada en önemlisi yani İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun da raporları yok ve burada sadece il düzeyinde kurulan izleme kurullarının raporları var. İzleme kurullarının raporlarını da ben size okuyayım, enteresan gelecek; “İçindekiler” kısmına bakın -yani burada aslında dostlar alışverişte görsün diye ki belki ağır eleştiri ama Genel Müdürümüz kusura bakmasın- Sayfa 165; Muş, Nazilli, Nevşehir İzleme Kurulunun raporu yani araları da bayağı aralıklı bırakıldığı için bu kadar şey olamaz, rapor. Bilemiyorum, yani işte, usulen rapor! Mesela, sayfa 166'da yine Niğde, Nizip, Oltu; 3 tane. Yani rapor, mesela yine geliyoruz sayfa 174'te; Patnos, Rize, Sakarya. Baktığımız zaman sayfalara yani hakikaten... Bir de bu izleme raporlarını kendiniz bizzat alın okuyun; ben zaman zaman alıp bunu... İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda çalışan personel arkadaşlarıma teşekkür ederim, talep ettiğimde bana veriliyor; Okuyun, burada hakikaten yazılan sorunlar çok daha fazla. Burada işte, rapor var mı var yani yetersiz bu rapor. Yani sanki cezaeviyle ilgili yasal düzenlemeler tamammış gibi, eksik bir şey yokmuş gibi, güllük gülistanlık... Temennim, arzum...

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Raporda sizin söylediğiniz tüm sorunları yazmışlar.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok. Bir alın Hocam, Komisyonunda bir bakın yani buradakine ve bir de İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna il izleme kurulu raporları geliyor, o raporlarla bir karşılaştırmın Hocam.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – 174'üncü sayfayı bir açar mısınız? Karşılıklı olsun istemiyorum ama...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Üstat, değil, değil. Bakın, ben bunun üzerinde demiyorum.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Mesela, sizin söylediğiniz sorunlar...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Üstat, ben şunu söylüyorum, sizden istirhamım benim şu: Şimdi, bu illerin izleme kurullarının raporları var Komisyona gelen; alın o raporlar ile bunu karşılaştırmın. Ben buradakini söylemiyorum yani oradakilerle karşılaştırmın; o eksikliği ve ne demek istediğimi oradan fark edeceksiniz. Bunun içeresine bakarsak da karşılaştırma anlamında siz haklı çıkmış olacaksınız.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Hayır, başka bir şey diyeceğim ben. Şimdi, mesela sayfa 174 dediniz. Sayfa 174'de -Rize'de bir sorun var- “Sonuç ve Öneri” diyor: “Kapasitesinin üzerinde hükümlü ve tutuklu barındırılan ceza infaz kurumlarına isteğe bağlı nakil yapılmaması hususunda gereken dikkat ve özen gösterilmektedir.” Yani biraz önce bizim söylediğimiz...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O hepsinde müşterek nokta; aç hepsine bak, hepsinde müşterek nokta. Üstat, yani...

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Üstteki şeyde...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yo, bakın...

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Ben başka bir şey söyleyeceğim Mahmut Hoca, bir dakika; karşılıklı olsun yani size cevap vermek için değil.

Ben Adalet Bakanlığının yazdığı raporda da bizim Komisyonumuzun dile getirdiği sorunların öz güvenle yazıldığına dikkat çekmek istedim.

Teşekkür ederim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Anladım peki ama bizim raporlarımız niye burada yer almıyor? Öyle ya, mademki öyle cezaevleriyle ilgili yani cezaevi izleme kurullarının raporları burada yer alıyor da...

BAŞKAN – Mahmut Bey...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Mahmut Bey, biz şimdi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu olarak yasama organının bir komisyonuyuz. Bu, daha çok işte, atanmış avukatlar var, sivil toplum örgütleri var. Zaten bize kanunumuz uyarınca bu raporları da göndermek zorunda izleme kurulu. Yani bizim burada raporumuzun olmasına gerek yok. Biz yaptığımız incelemeleri Alt Komisyon olarak yaparken zaten bu raporları da değerlendirmeye tabi tutarak yapıyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Canım Başkanım...

BAŞKAN – Yani bizim orada raporumuz niye olsun ki? İzleme kurulunda herhangi bir...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım, niye olmasın ki? Yani olmaması için hangi dayanak gerekiyor? Mesela, dört dönemdir ben vekilim, dört dönemdir bu gazete olayını hep yaşıyoruz. Yani bunu kayıt anlamında, bizim kayıtlarımız dışında kimse bunu yerine getiriyor mu? Getirmiyor. Geliyoruz burada gazete sınırlaması, kelepçeli muayene, kitap olayı; her dönem dile getiriliyor mu getirilmiyor mu? Ee, bunların hiçbiri raporlarda yok. Artı yani diyorsunuz “Gerek yok buna; biz zaten denetliyoruz.” Güzel de biz denetliyoruz da yapan mı var? Objektif olalım yani yapan varsa deyin ki “Ya, bizim burada söylediklerimizi rapor altına alıyoruz ama yerine gelmiyor.” Yani ben söylemeyecektim söyleyeyim de artık; 3 seferdir Sayın Genel Müdürlükle buradayız. Ya, bu cezaevlerine dağıtılan kitapların listesini istiyorum, verilmiyor arkadaş. Yerine getiren mi var? Tekrar yine yüksek sesle diyorum, yine istiyorum. Yani bir afyon mu bu kitaplar? Arkadaş, suç unsuru mu ya? Allah rızası için ya! Ya, bir devletin resmî makamında bulunan kitaplarını milletvekillerine vermekten korkuyorsa demek ki orada suç unsuru var. Bu suçu bu kurum işliyor demek ki ve bu suçları işledikleri için dışarı çıkarmaktan korkuyorlar. Açıkçasını söyleyeyim; cezaevi idaresi bunu niçin bildirmiyor Sayın Başkan? Ben 15 Temmuz darbesinden sonra gittim, cezaevinde kitapların listesini aldım. FETÖ terör örgütünün, Fetullah Gülen’in 43 tane kitabı vardı. Ne zaman? Eylül 2016’da aldım. Çıkarınsılar Eylül 2016’nın kitap listesini. Cezaevini de söyleyeyim; Bakırköy Kadın Cezaevinin kitap listesini çıkarınsılar. 43 tane, Eylül 2016... O kitaplar vatandaşın evinde bulununca suç unsuru, terör örgütüne üyelikten dolayı cezaevinde ama aynı kitabı cezaevi idaresi tutuklu ve hükümlüye veriyor. Ben niçin istiyorum ısrarla? Söyleyeyim de tekrar tazelesinler, baksınlar. Gittim bu sefer 2017’nin ocak veya şubat ayı yanılmayayım, o yeni kitapların listesine baktım ve onda da yine 1 tane unutmuşlardı, yine 1 tane vardı.

Şimdi, ben neyin peşindeyim? Unuttuğunuz kitap listesi var mı yok mu onun peşindeyim. Ayıklayın bana öyle temiz verin o zaman! Bu kadar açık ve net söylüyorum Başkanım. Ne söyleyeyim ben?

Teşekkür ederim, saygılarımı sunarım.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Pazartesi gelmezse beraber...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu kadar basit yahu. Bürokratlar dinlemiyor, yapmayın bunu bana ya!

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Hani karşılıklı olmasın, mütalaalarımız devam etsin. Ben Sayın Tanal’a kesinlikle katılıyorum; zaten bu benim de şahit olduğum, Sayın Başkanımızın da şahit olduğu bir ortamda bu listeler istendi. Listelerin gelmesini rica ediyoruz. Zaten toplantıdan önce de... Hani bunu Sayın Tanal gündeme getirmeyecekti, onun da artık tansiyonu yükseldi gündeme getirdi; kitap listesi var yani. İstiyoruz.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, niye vermiyorsunuz anlamadım?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YILMAZ ÇİFTÇİ – Şimdi mi söyleyelim?

BAŞKAN – Sonra söylersiniz tamam.

Şimdi, söz sırası Sayın Yokuş’ta.

Buyurun.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, cezaevlerimizle ilgili Alt Komisyonumuzun çalışmalarına öncelikle teşekkür ediyoruz.

Ben herhangi bir komisyona hiç gidemediğim için o ortamları çok bilmesem de çalışma hayatıyla ilgili özellikle cezaevi çalışanlarının çok ciddi sorunlarının olduğunu hepimiz biliyoruz özellikle sayıları 60 bini bulduğu ifade edilen ceza infaz koruma memurlarımızın.

Şimdi, genel konuya, cezaevlerimizin genel sorunlarına şöyle baktığımız zaman;

- 1) Yasalardan kaynaklı sorunlar,
- 2) Cezaevi yönetiminden kaynaklı sorunlar,
- 3) Cezaevi çalışanlarının bireysel eylemlerinden oluşan sorunlar,
- 4) Mahkûm ve tutuklulardan kaynaklanan sorunlar.

BAŞKAN – Süper bu sınıflandırma kategorisi.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Yani benim kendi kategorim, birinin kategorisi değil.

BAŞKAN – Eyvallah.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Ben eski bir sendikacıyım efendim, müsaade edin de...

Tabii, kamunun bina sorunu, yatak sorunu, yer sorunu o ayrı; onu konuşmayalım. Buradan gelmek istediğim nokta şu: Biz cezaevindeki mahkûm ve tutukluların hayat standardını yükseltmek, onları topluma yeniden kazandırmak için olağanüstü çaba sarf etsek de eğer ki orada çalışanların sorunlarını çözemezsek, onları huzurlu ve mutlu bir şekilde çalışır hâle getiremezsek inanınız bu sorunları yıllarca konuşur ve tartışırız.

Şimdi, cezaevinde çalışan 60 bine yakın memurun yani ceza infaz koruma memurunun ücretli mahkûm olduğunu düşünmek zorundayız öncelikle. Bu kişilerin hem cezaevi içinde hem cezaevi dışında hem cezaevi dışında büyük sorunları var. Bir kere, bunların sendikal hakları yok yani niye yoksa anlamak zor. Yani Adalet Bakanlığı personelinin hakkı var, bunların yok. Neden yok? “Efendim, işte, cezaevleri hassastır, sendikalar buraya girmesin.” Önce bunu bir düzeltmemiz lazım. Ha, onu düzeltemiyorsak... Şimdi, bir ceza infaz koruma memurunun toplum nazarındaki imajı –kendi ifadeleriyle- kötü imaj, hakaret, tehdit ve iftiraya maruz kalmak, kalitesiz üniforma, maddi sıkıntı zaten en önemli sorun, 7/24 nöbet, fazla mesai ücretleri, sosyal haklarının yetersizliği, kapasiteyi aşan mahkûm sayıları dolayısıyla sıkıntılar, artan iş yükü, güvenlik hizmetleri sınıfına geçmemeleri yani temel birçok sorunları var.

Bence bu Komisyonumuz hayırlı bir iş daha yapsın, sadece cezaevi çalışanlarının sorunlarının burada tartışıldığı bir gündem oluşturalım. Bu çok zor değil, gerekirse bazı cezaevlerinde özel olarak çalışanlarla konuşalım ve oradan başlayalım diye düşünüyorum. Eğer biz olaya böyle bakar, önce çalışan memnuniyetiyle başlayabilirsek sanıyorum burada tartıştığımız sorunların çok önemli bölümünü bu şekilde halledilebileceğini düşünüyorum. Tabii, bu hususta Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğümüzün de mutlaka ciddi çalışmaları, düşünceleri var. Gerekirse ortak bir komisyon yapılabilir. Burada grubu bulunan bütün siyasi partilerimizin temsilcileri de var, eğer bir yasal düzenleme gerekiyorsa çalışanlarla ilgili de bunu da el birliğiyle, Bakanlığımızla beraber, Genel Müdürlüğümüzle beraber yapalım diye düşünüyorum.

Söz verdiğiniz için teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum katkılarınız için.

Gerçekten milletvekili arkadaşlarımızın çok güzel katkıları oluyor, teşekkür ederim.

Bir kere, bizim Alt Komisyonumuzun cezaevleri hükümlü ve tutuklu hakları olarak bütüncül bir yaklaşım sergilemesi gerekiyor ve bunu da yapıyor zaten. Teşekkür ediyorum Alt Komisyon üyelerimize, Başkanımıza. O da nedir? Sadece cezaevindeki hükümlü ve tutuklularla ilgili değil, hem fiziki şartlar ama bunun yanı sıra sizin de bahsettiğiniz -çünkü bütün hâlinde değerlendirmek lazım- yani onun içerisinde cezaevi çalışanlarımız da var. Onlarla ilgili de burada temas edilmiş birkaç husus var. Bunu da özellikle önemsedığimizi, Sayın Genel Müdürümüz de söz aldığı zaman, bu çalışanlarımızla, cezaevinde çalışanlarımızla ilgili önümüzdeki döneme ilişkin bir çalışma var mı yok mu, onu da bize bir değerlendirirse memnun oluruz.

Arkadaşlar, ben söz vermeye devam edeceğim ama şunu söyleyeyim: Şu anda Bakanlık insan hakları eylem planı gibi bir eylem planı hazırlığı çalışması yapıyor. Komisyonumuz da bu anlamda oraya işte tam da burada konuştuğumuz, sizlerin dile getirdiği ve uzmanlarımızın gelen dilekçelerden ortaya çıkan ne varsa hepsini iletiyoruz, konuşuyoruz. Tahmin ediyorum, hazırlanan bu eylem planında bazı konuların ele alınıp değerlendirileceğini ben de ümit ediyorum. Takipçisi olmaya devam edeceğim açıkçası.

Buyurun Sayın Gergerlioğlu.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Öncelikle şunu söylemek isterim: Önceki Komisyon tartışmalarında da yaşadık. Burası İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ama bazen öyle tartışmalar yaşıyor ki üzücü oluyor. Mesela, işte “Teröristin insan hakları yoktur.” deniliyor.

Şimdi, arkadaşlar, cezaevlerini biz niye ziyaret ediyoruz? Cezaevlerini ziyaret ederek orada “terörist” diye oralara konulmuş insanların veyahut da adli suçluların hak ihlalleri var mı, onları anlamaya çalışıyoruz. Bakırköy, Silivri raporları da budur. Bir kere, bunu kavram olarak tartışmak yanlış bir şey. Artık burada bunu yapmayalım lütfen, hani, burası bir Tarım Komisyonu değil, maliye komisyonu değil. Her insanın ne olursa olsun insan hakları vardır, suçu ayrıdır, ondan dolayı cezaevine koymuşsunuzdur, dört duvar arasındadır, zaten işte yıllarca cezasını çekmektedir ama bir de artı orada yaşamakla kaybettiği, artı idarenin kaybettirdiği hakları da göz önünden uzaklaştırmaya çalışırsanız bu yanlış bir şey olur. Yani bu konuya burada siyasi bir perspektifle bakmak doğru bir şey değil ki. Herkese göre “terörist” tanımı da değişir.

Şimdi, Çin’de Uygur Türklerine yapılan zulümleri eleştirdiğinizde Çin devleti size ne diyor? “Efendim, biz buradaki teröristlerin hakkından geliyoruz, bizim yaptıklarımıza karışmayın, teröristin insan hakkı falan olmaz.” Çin devleti de bunu söylüyor. Uygur Türklerine yapılan da malum. En ağır şekilde insan hakları ihlalleri yaşıyor.

Şimdi, burada İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda artık bu tür tartışmaların yapılmaması gerektiğini düşünüyorum yani zaten biz bu işi yapıyoruz, tartışılacak bir tarafı da yok. Hani, cezaevine gidiyorsun, her türlü işte “terör örgütü” diye tanımlanmış koğuşlara gidiyorsun, oralarda insanlarla konuşuyorsun, adli açıdan durum böyle. Terörist veya değil, ayrı bir konu ama sen gidip oradaki insanların hak ihlali konusunda o insanlarla zaten konuşuyorsun, sonra da gelip buradaki İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda “Onun bunun hakkı yoktur.” diyorsun. Öyle bir şey yok yani biz sonuçta İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuyuz. İnsanların suçları ayrı bir şeydir, cezaevlerinde suçlular cezasını çeker, o ayrıdır ama çok açıktır ki idarenin yaptığı hak ihlalleri vardır ve bundan dolayı da işte bu tür tetkikler yapılmaktadır. Artık bunları tartışmayalım derim.

Şimdi, Bakırköy, Silivri raporlarına baktım, genel olarak oradaki tutuklu mahkûmların şikâyetlerine göre rapor daha bir kibarlaştırılmış bir rapor mahiyetinde tezahür etmiş. Hani, zaten raporun içinde bu kişilerin şikâyetleri apaçık ortada, ağır hak ihlalleri var, her iki cezaevi de oldukça sıkıntılı cezaevleri, Silivri çok kalabalık, Bakırköy’de kadınlara ait çok ağır şikâyetler var ama raporumuz oldukça böyle hani suya sabuna dokunmadan bir tarz oluşturmaya çalışmış. Bundan dolayı itirazlar gelmiş, şerhler gelmiş. Yani işte biz başka cezaevi ziyaretlerinde de aynı şeyleri görüyoruz. Çok yoğun bir şekilde hasta sevkleri konusunda çok büyük sıkıntılar var. Önce Diyarbakır, Elâzığ’a da gittik, orada da inanılmaz görüntülerle karşılaştık. Mesela Zeki Bektaş, Veysel Avunan çok kötü, orada durmaması gereken hastalar, maalesef hâlen oradalar ve bir mekanizma da çalışmıyor. Bakırköy ve Silivri’ye gitmedim ama orada da böyle birçok sıkıntılı vakanın olduğu rapordan anlaşılıyor.

Sağlık sevkleriyle ilgili sıkıntı had safhada. İnsanlar bu sevkteki gecikmelerden dolayı ölebiliyorlar. Koğuşlardaki aramalar son derece kaba bir şekilde seyrediyor. İlaçlerdeki sıkıntılar had safhada. Ayrıntıya çok fazla girmeyeyim.

Artı olarak şunu da söyleyeyim: Şimdi, geçtiğimiz gün Mecliste de biz bunu gündem ettik, partimiz yoğun bir şekilde gündem etti, HDP Gençlik Meclisine yönelik gözaltı merkezlerinde ağır kötü muamele ve işkence olayları var, işkenceden dolayı yürüyemeyen insanlar var. Mecliste de gündem edildi, hatta Meclis Başkan Vekilimiz de Komisyona sordu sanırım “Bu konuda ne yapılıyor?” diye. Bu konuda da bilgilendirilirse, ne yapıldığına dair bir bilgi varsa bunları da duymak isteriz. Hani, cezaeviyle ilgili genel olarak benim bu iki rapora yönelik eleştirim bu. Hani, mahkûmların, tutukluların eleştirileri evet net bir şekilde az çok yansıtılmış rapora ve öneri, değerlendirme ve bizim raporumuz anlamındaki ifadeler oldukça yumuşatılmış “soft” ifadeler.

Şerhlerde Ali Haydar Bey’in şerhine baktım, mahkûm tutukluların şikâyetlerine yönelik somut önerilerde bulunmuş, sanırım Meral Hanım’ın raporunda da bunlar var. Bunlar tabii kolay yapılmayan raporlar, sonuçta bir buçuk yıl sonra oluşturuldu bu raporlar. En azından etkili bir şekilde olması için hani neyse onu söylemek durumundayız çünkü gördüğümüz cezaevleri kolay yerler değil. Evet, birtakım suçlardan dolayı bu insanlar buralara konulmuş ama hele ki cezaevinde, o kadar zor bir ortamda, dört duvar arasında, hücrelerde, tek kişilik koğuşlarda, çok zor ortamlarda –insani olarak diyorum bunu, hani siyasi olarak demiyorum- insanların artı bir de hak ihlaline uğraması oldukça ağır bir durum. Bunu yumuşatılmış bir dille söylemek de doğru değil.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyeleri ve Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Doğrusu, Silivri ve Bakırköy’e ilişkin alt komisyon toplantılarına katıldım aslında, orada ayrıntılı olarak neleri gözlemlediğimizi, nelerin doğru, nelerin eksik ya da yanlış olduğunu çok ayrıntılı anlatmıştım yani bugün bunların tümünü yinelemeye gerek duymuyorum. Sebebi de şu: Zaten ayrıntılı muhalefet şerhlerimiz var. Onu alt komisyon üyesi olmadığım için üst komisyonda verme koşulları var. Onu bugün sunacağım Komisyonumuza.

Genel hatlarıyla birçok milletvekili arkadaş farklı yerlerine değindi aslında yani cezaevi ziyaretlerimizdeki tespitlerimiz, gözlemlerimiz ve çözüm önerilerimiz konusunda bana göre aramızda nüans var ama bir uçurum yok. Bu, sevindirici bir şey. Ne kastettiğim anlaşılıyor herhâlde yani en azından gözlem olarak birçok şeyi birlikte gözlemledik ama artık buna alıştık, iktidar partisi farklı ifade eder, muhalefet farklı ifade eder; bu, işin doğasında var; arada açılar olabilir, farklı bakış açıları olabilir ama genel itibarıyla, geçen sefer de söylemiştim, hep olumsuz şeyler söylediğimizi iddia edenlere yönelik, olumlu şeyler de söylüyoruz. Cezaevi ziyaretlerimizde bize gerçekten çok büyük katkılar ve ön açıcı uygulamalar yapıldı, istediğimiz yere gittik, özgür bir çalışma ortamı oldu, rahatlıkla sorduk, yanıt aldık yani o ortamın sağlanması çok önemliydi çünkü bizim bizzat bir cezaevine gidip onu denetlememiz de önemli bir adımdır zaten. O yönüyle Komisyon üyelerimize ve Başkana tabii ki teşekkür ediyoruz. Olması gereken bu çünkü gerçekten cezaevlerinden çok sayıda mektup alıyoruz, çok sayıda şikâyet alıyoruz. Bunların önemli bir bölümünü Komisyona yansıtmadan da çözmeye çalışıyoruz, en azından bazılarını, bir kısmını da Komisyona iletiyoruz. Aslında bir iş birliği ve pozitif bir bakış açısıyla bu sorunların üstesinden gelebiliriz kanaatindeyim. Rolü de bu, misyonu da bu Meclis İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun ama tabii ki bu anlattıklarım “Sorun yoktu.” anlamına gelmiyor.

BAŞKAN – Mutlaka.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sorun vardı ve bunların tümünü özellikle ayrıntılı yazdık muhalefet şerhinde. Yani bunu yetkili arkadaşlar gözlesinler, tespit etsinler. Hani, bazıları çok rahat çözülebilir, bazıları belki zamanla. Ne bileyim, müdürden kaynaklıdır diyelim, hani o müdürün değişmesi gerekir. Mesela Elâzığ gibi, ben gitmedim ama biliyorum yüzlerce şikâyet aldım müdürle ilgili, bizzat şiddet uyguladığına dair yani buna ilişkin çözüm önerilerimiz de mevcut.

Genel hatlarıyla bunları söyleyeyim. En son bölüme önerilerimizi söyledim ama mesela, benim için böyle “İlk hangi sorunu söylersin?” dersiniz gerçekten sağlık problemleri ilk sırada yer alıyor çünkü adli olsun, siyasi olsun, kadın olsun, çocuk olsun, genç olsun gittiğimiz her koşulda hepsinin ortaklaştığı bir mesele vardı: “Sevk geç yapılıyor.” “Doktora gidemiyoruz.” “Tedavi zamanında yapılmıyor.” Diş hekimlerine ilişkin çok yoğun bir talep ve sıkıntı aktarımı oldu, hastalar revirde yeterince bakılmıyor, ağrı kesici veriliyor, radikal müdahaleler yapılmıyor yani ilk sırada aslında bu var çünkü neticede şu anda cezaevlerinde olup yaşamını yitirenlerin sayısına baktığımızda bu sorunun çok daha ciddi ele alınması ve çözüm odaklı yaklaşılması gerektiğini ortaya çıkarıyor. Bu, sağlığa erişim hakkı üzerinde Komisyonumuzun özellikle durmasını... Dün değil önceki gün Sağlık Bakanlığı bütçesi vardı, orada da ifade ettim Sağlık Bakanımıza yani dedim ki bu meseleyi çözmemiz lazım, neticede tutuklu olmak ya da hükümlü olmak, orada ölüme terk edilmek değildir; hani, istediğinde doktora gidebilmektir, tedavi olmaktır. Kanser hastası var, ne bileyim, verem hastası var ve benzeri. Sağlık Bakanı da bizzat ilgileneneğini söyledi ama Sağlık Bakanlığından önce bizim alanımız yani bu İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun. Bunu özellikle söylemek istedim.

Kelepçeli muayene meselesi var; bu da çokça söylendi, hatta Silivri’de bir kelepçe değil, iki kelepçeyle. Alt komisyonda da söylemiştim, söylemekten rahatsızlık duyuyorum, sanki insan olmayan birini, hayvanı götürür gibi böyle sürükleyerek götürülme hâlini avukatlar söylediler bize, içerideki avukatlar söylediler yani bu kabul edilemez bir şey, kelepçenin bu şekilde ikiye, üçe çıkarılması.

Bir de tedaviye gidiyor yani bir teşhis yapılacak, tedavi yapılacak ve vazgeçiyorlar, genellikle bu uygulamadan dolayı hastaneye gitmeyi reddediyorlar. Birçok tutukludan ve hükümlüden bunu duyduk. Bu hepsinde, hem Bakırköy’de hem Silivri’de olan bir mesele ama Silivri’de daha vahim, Bakırköy’de bunu çok yoğun söylemediler. Silivri’de özellikle 9’uncu bölümde bunu çok ciddi bir şekilde ifade ettiler. Kapasite meselesi, yine işyurtları, kitap, yasaklanmayan yayınların alınması ve benzeri bütün meseleleri muhalefet şeklinde yazdım; tekrar etmeyeceğim. Bu Bakırköy’dü.

Silivri’ye ilişkin ayrıca bir mesele var mı diye bakacağım. Yani Silivri’de dikkat çeken mesele, Sayın Başkan, koğuştan koğuşa, bölümden bölüme şikâyetlerin farklılaşması meselesiydi yani mesela diyelim, benim dikkatimi çekti “adli” diye nitelendirdiğimiz koğuşlarda şiddet şikâyeti vardı. “Bizi dövdüler, hakaret ettiler.” gibi şikâyetler yoğun geldi ama 9’uncu bölümde böyle bir şey yoktu. Yani şöyle bir uçurum vardı: 9’uncu bölümde mahpusların önemli bir bölümü personele teşekkür ettiler mesela, hani “Bize saygılılar, bir sıkıntımız yok.” yani bunu bildiğimiz, bilmediğimiz isimler söylediler “Düzenli bir temasımız var, bir sıkıntı yok.” diye. Ama mesela adli koğuşlarda tam tersine bir durum vardı, arada gerçekten uçurum vardı. “Bize hakaret ediliyor.” Baskı yapılıyor.” “Küfrediliyor.” Dayak yedik.” “İşte şöyle olduk.” Bu arada, koğuşlardan koğuşlara farklılık gösteren bir tablo vardı. Bunu Genel Müdürlüğün de özellikle not almasını rica ediyorum.

Yine, kitap sıkıntısı orada vardı. Mesela. su meselesini biz de yerinde tespit ettik. Suların bazen kesilmesi ve bulanık akması meselesi. Biz de açtık gerçekten sular bulanık akıyordu. Kıyafet ve benzeri alım sorunları vardı. Bunları zaten şerhi size vereceğimiz için tekrar etme ihtiyacı duymuyorum.

Daha şey bir mesele var, bu hücrede kalma meselesi, tek başına tutulma meselesi. Mesela Selçuk Kozağaçlı, Çağdaş Hukukçular Derneğinin Genel Başkanı ve dedi ki: “Ben beş yüz gün hücrede kaldım.” Beş yüz gün yani bu dile kolay. Hücrede kalmanın yasal zemini bellidir, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasında infazın bir bölümü hücrede geçirilir falan yani bellidir. Ona ne biz itiraz edebiliriz ne avukat itiraz edebilir ne mahpus itiraz edebilir çünkü yasası var bunun, dayanağı var ama bir tutuklunun henüz hakkında kesinleşmiş bir mahkûmiyet kararı olmadan, avukat olması ayrıcalık değil yani onu o yönüyle söylemiyorum ama sonuçta bu işin hukukunu bilen, bu konuda savunuculuk yapan birinin doğal olarak buna dair itirazlarının daha güçlü olacağını tahmin ederiz. Silivri’de bu tek kişilik hücre uygulaması birçok kişiye zaman zaman uygulandı, şu anda da sanırım ara ara uygulanıyor yani bu konuda Adalet Bakanlığının gerçekten bir yaklaşımı olmalı çünkü tecrittir bunun adı ve tecrit işkence suçudur uluslararası belgelere göre ve işkence de -tarif etmeme gerek yok- insanlığa karşı suç. Bunu özellikle Komisyonumuzun da bizim de takip etmemiz açısından ifade ediyorum. Niye insanlar tek kişilik hücreye konur, neden? Yani saldırgan mı? Değil mesela Selçuk Kozağaçlı. Arkadaşları olabilecek isimler var mı? Var, avukatlar var. Aynı iddiayla yargılananlar var mı? Var. Hani olur ya cezaevinde hiç olmaz beraber kalabileceği, belki bir mazeret olabilir, o da değildir ama bu çok vahim bir tabloya işaret ediyor.

Benim başta ifade ettiğim gibi, hepsi yazılı, tekrar etmeyeceğim. Hazır Genel Müdür yetkilileri buradayken birkaç sorum var çünkü yazılı soru önergemize yanıt alamadık, en azından bunu almış olalım.

BAŞKAN – Tamam, not alsınlar.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir de Gergerlioğlu Vekilim de söyledi, biz Genel Kurulda da ifade ettik.

BAŞKAN – Ben oradaydım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sanırım avukat bey sizinle de görüşmüş yani Gençlik Meclisi üyelerimize ilişkin akut bir durum var, işkence iddiaları ve avukatların bize...

BAŞKAN – Görüşme değil de yazılı bir şey gönderdi, evet.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yazılı bir talepte bulunmuş.

Yani bu konuda Komisyon Başkanı olarak sizin hepimiz adına İstanbul Emniyet Müdürünü aramanız ya da yazı yazmanız ya da ne gerekiyorsa...

BAŞKAN – Yapacağız onu.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Lütfen acil yapalım çünkü gözaltı süresi devam ediyor yani şu anda bir işkence tehdidi devam ediyor. Buna dair 5 partinin...

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – İşkence yok.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “İşkence yok.” diyor da biz işkenceyi kendi kafamızdan söylemiyoruz, Grup Başkan Vekili Bülent Turan’ın Mecliste söylediği söz: “Örgüt lehine slogan.” Çok net söylüyorum, attıkları slogan şu: “İnsanlık onuru işkenceyi yenecek.” Ben de söylüyorum, insanlık onuru işkenceyi yenecek.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Orada şov yapıyorlarmış yani doktora giderken “İşkence gördük.” diye orada bir direniş göstermişler. O direnişe karşı polisler müdahale ediyorlar. Başka bir işkence yok.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Ama neye direnmişler? Yani demek ki bir kötü muamele var ki direnmişler.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Vekil, bakın, ben işkence olduğunu bizzat gözaltındakilerle görüşen avukatlardan alıyorum. Siz kimden alıyorsunuz?

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Ben devletin terörle mücadele eden güvenlik güçleri yani bu işçileri...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – O şiddeti uygulayan o işte, onlar.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Değil, terörle mücadele eden bütün kolluk kuvvetleri...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hayır, hayır, kolluk... Lütfen tartışmayalım. Yani şiddet uygulayan...

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Yok, avukat da aynı görüşte.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Avukatlar farklı mı düşünüyor onlardan?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya, siz işkenceyi meşrulaştırıyorsunuz arkadaşlar.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Hayır “İşkence yok.” diyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – İşkenceyi savunuyorsunuz.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ne münasebet!

BAŞKAN – Arkadaşlar, bitirsin Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bakın, ben gayet makul standartlarda bir meseleyi ifade etmeye çalışıyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Avukat arkadaşlarımızı teröristlikle suçlamayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama avukatları teröristlikle suçlamak kimsenin haddine değildir yani.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Ben aldığım bilgiyi anlatıyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kimsenin haddine değildir!

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Had bildiremezsin!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bildiririz, biz işkence savunulurken bildiririz!

BAŞKAN – Arkadaşlar...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ben işkenceyi savunmuyorum.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – İşkence savunulurken had bildiririz!

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Neyi savunuyorsunuz?

BAŞKAN – Arkadaşlar...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ama emin olmadan burada “işkence” cümlelerini kullanamazsın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben size yürüyemeyen Metin Yılmaz’dan söz ediyorum yaşadığı şiddet sebebiyle, sürüklenerek getirilmiş, dayak yemiş, işkence görmüş.

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya, nasıl anlatayım daha çok? Bunlar Gençlik Meclisimizin MYK’sı ya. İşkenceyi savunan bir vekil oldunuz şu anda.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – İşkenceyi savunmuyoruz.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ben işkenceyi savunmuyorum.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Hiç kimse işkenceyi savunmuyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ve avukatları da terörle suçlayamazsınız!

BAŞKAN – Sayın Beştaş, bir saniye...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Haddinizi bilin!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Siz haddinizi bilin!

BAŞKAN – Arkadaşlar...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Böyle bir üslup yok ya, böyle bir üslup yok.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, ben Komisyon Başkanı olarak, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı olarak en başta burada bırakın bir üyemizin, kim olursa olsun işkenceyi savunmasına zaten müsaade etmem.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Etmeyin zaten.

BAŞKAN – Dolayısıyla, sizin bu söyleminize de “İşkenceyi savunan bir vekil oldunuz.” sözlerinize de katılmıyorum, böyle bir şey söz konusu değil.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Avukatlar da onlar gibi.” diyor, herkesi terörist ilan ediyor, işkenceyi savunuyor. Sizin bence oraya müdahale etmeniz lazım Başkanım, bana değil.

BAŞKAN – Bakınız, burası İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, dolayısıyla kimsenin burada işkenceyle ilgili... Ben bütün arkadaşlarımızın tavrının, tutumunun, düşüncelerinin de bu konuda net olduğunu düşünüyorum. Evet, sizin birtakım iddialarınız var, bunlar bize Sayın Meclis Başkan Vekili tarafından iletildi, yazısı da burada, yanımda. Bunlarla ilgili olarak, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanunu’nun bize verdiği yetkiye dayanarak ne yapılması gerekiyorsa yapacağız. Tamam.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben de toparlıyorum bu meseleyi. Burada biz hangi sözün ne anlamda kullanıldığını anlayabilecek yaşta ve olgunlukta; deneyimimiz bu kadar var. Bir meselede işkence iddiasına karşı...

BAŞKAN – Yapmayın Sayın Beştaş, burada kimse işkenceyi savunmaz yani.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Lütfen müsaade edin.

İşkence iddiasına karşı “Ama onlar da sorun çıkarmışlar.” “Ama onlar da şov yapmışlar.” “Ama avukatlar da onlar gibi.” demek “İşkence vardır ama haklıdır.” demektir.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Avukatların doğru söylediği nereden belli?

BAŞKAN – Sayın Eronat...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu “Haklıdır.” demektir.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Nereden belli?

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Direnişi kırmak için yapılan müdahale var orada.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Haklıdır.” demektir ya, bu savunma bu anlamda.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – “Ben haklıdır.” demiyorum. “Nettir.” diyemezsiniz.

BAŞKAN – Sayın Eronat...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Başkan, burada benim sözüm kesiliyor. Onlara müdahale etmiyorsunuz, ben ediyorum.

BAŞKAN – Ediyorum, nasıl etmiyorum, ne yapıyorum şu anda, şu anda yapmakta olduğum şey ne Sayın Beştaş?

Lütfen buyurun.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Başkan...

BAŞKAN - Bitirsin Sayın Günay, bitirsin.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Tamam.

Siz de avukatsınız “Avukatın yalan söyleyip söylemediğini bilmiyorum.” demek avukatlık mesleğine hakarettir, kabul edilemez. Ben bir avukat olarak bu söylemi kabul etmiyorum.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ben mühendisim. Hiçbir mühendis yalan söylemez mi? Söyler.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Ben bunu kabul etmiyorum. Savunma makamı ya. Savunma makamına hakaret edilemez.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Dokunulmazlığı mı var avukat milletin?

BAŞKAN – Söz alın arkadaşlar.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Savunma makamının dokunulmazlığı var. Savunma makamına hakaret edemezsiniz; bu kadar!

BAŞKAN – Arkadaşlar, toplantımıza saat on buçukta başladığımızdan itibaren buraya kadar son derece verimli ve kaliteli bir ortamda gerçekleştirdik.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Müdahale edilinceye kadar.

BAŞKAN – Lütfen, şu anda görüşmekte olduğumuz her iki rapor gerçekten çok önemli, bütün arkadaşlarımızın üzerinde ortaklaştığı konu da son derece objektif ve nesnel bir surette hazırlanmış bir raporun varlığına işaret ettiler. Dolayısıyla, bizim şu anda cezaevlerinde ortaya çıkan bu durumlarla

ilgili olarak, Sayın Genel Müdürümüz ve Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü temsilcilerimizin bulunduğu bir ortamda yapıcı, sorunu çözücü nasıl alternatifler geliştirebiliriz ona odaklanalım, diğer konuları zaten kendi mecrasında sürdürmeye devam edeceğiz.

Lütfen hiçbir arkadaşımız müdahale etmesin.

Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bitiriyordum zaten müdahale edilmeseydi.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda işkencenin bu yöntemle tartışılmasını çok vahim bulduğumu, bütün üyelerinin işkence iddiası karşısında hemen müdahale edelim çağrısında bulunmasını beklediğimi, en azından böyle bir temennim olduğunu ifade edeyim.

Burada avukatları suçlayan, yok “Şov yapıyorlar.” diyen ve benzeri yaklaşımları şiddetle reddediyorum. Burada bizim görevimiz, işkence iddiasında bulunanları suçlamak değil, onların avukatlarını suçlamak değil, bunu objektif olarak araştırmak ve bunu engellemektir; bunun altını çiziyorum.

Diğer mesele, sorularımı sorup bitireceğim, ayrıca şerhimiz var yani incelemelerimiz sağlıklı ama raporun objektif ve bütün sorunlara olduğu gibi yer verdiği noktasında değiliz, yoksa muhalefet şerhi vermezdik zaten.

Sayın Genel Müdür, cezaevlerinde kalan kadın kişi sayısı nedir? Kadın, erkek ve çocuk ayrımı yani o başlıklar, öğrenci mahpus sayısı, tutuklu ve hükümlü sayıları ve oranları. İlk yargı paketinden yararlanıp tahliye olan kişi sayısı kaçtır; erkek, kadın, çocuk yani alt başlıklarla? Hasta mahpus sayısı kaçtır, ağır veya orta derece yani derecelerini de öğrenmek isteriz? Hamile mahpus sayısı kaçtır? Cezaevinde doğum sayısı. Bu son beş yılı ya da on yılı esas alabiliriz. Cezaevlerinde son on yıl içinde hayatını kaybeden kişi sayısı kaçtır? Kreş ve öğretmen sayısı kaçtır? Bunlardan cezaevlerinde bulunan çocukların yararlanma oranı ne kadardır? Son bir yılda kaç nakil talebi oldu -bütün cezaevlerini kastederek söylüyorum- ve kaç kabul edildi? Disiplin cezaları sebebiyle koşullu salıverilmeden yararlandırılmayan kişi sayısı, mahpus sayısı kaçtır? Denetimli serbestlikten yararlandırılmayan kişi sayısı ve hangi kriterlere göre yararlandırma ve ret oluyor; bunu da soruyoruz. İlaş bedeli uygulamasından kaynaklı ailelere yapılan haciz sayısı ve bedeli ne kadardır? İşyurtlarında çalışan kişi sayısı kaçtır ve ödenen ücret oranları aynı mıdır, farklı mıdır; bunu öğrenmek istiyoruz. Şikâyetlerden kaynaklı kaç infaz koruma memuruna soruşturma açılmıştır, kaç sonuçlanmış, görevden uzaklaştırılan ya da ceza alan var mıdır? Sorularım bunlar ve şunu da ekleyeyim: Disiplin cezalarından dolayı sevk talepleri kabul edilmeyen ve şartlı salıverme tarihlerini doldurdıkları hâlde tahliye edilmeyen kaç kişi vardır? Mesela elimdeki mektup buna ilişkin. Buna ilişkin onlarca mektup aldım Kocaeli Kandıra’dan. Mikail Bucak isminde bir mahpus “Tahliye olacaktım 17 Ekimde fakat denetimli serbestlik de dolmuştu. Bir kavga bahanesiyle bana beş gün hücre cezası verildi ve şimdi altı ay daha ceza verildiğini öğrendim.” diyor. Bunu da aydınlatırsanız bize sevinirim.

Teşekkür ediyorum.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Bir yıldır istatistik açıklamıyor bu Genel Müdürlük.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Ben bir soru soracağım, bitireceğim.

BAŞKAN – Buyurun.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Ben başvuru yapmışım Serhat Karsu’yla ilgili, Rize L Tipi Cezaevinde kalıyor. Anne baba felçli...

BAŞKAN – Evet, bana geldi o, konuşacağım.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – İşte, onu yakın bir yere, en azından Diyarbakır’a yakın bir...

BAŞKAN – Ben şimdi konuşacağım o konuları.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Bir şey daha soracaktım, unuttum.

BAŞKAN – Bir dahaki sefere.

Buyurun Sayın Kaplan.

İRFAN KAPLAN (Gaziantep) – Biraz önce, tabii, işkence sözleri hatırlatılırken Türkoğlu Cezaevinde de işkence olduğu ihbarları, şikâyetleri var.

BAŞKAN – Türkoğlu...

İRFAN KAPLAN (Gaziantep) – Türkoğlu, Kahramanmaraş’ın Türkoğlu ilçesinde. Yani Komisyonumuzun ya da Adalet Bakanlığı yetkililerinin oraya gidip incelemesi gündeme alınır sa sevindirir.

BAŞKAN – Metin Bey, buyurun.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – İşkenceye her şekilde karşıyız, devlet olarak bireye yapılan her türlü işkenceye de karşıyız; bunu baştan söylüyorum.

Fakat, şimdi, başta, Gergerlioğlu terörü tarif ederken Doğu Türkistan gibi bir gaflette bulundu. Doğu Türkistan soykırımı uğruyor, orada zulüm görüyor. Onu Türkiye’deki bölücü hainlere benzetmek bir düşüklük, bunu baştan söyleyeyim.

Türkiye’de eşit yurttaşız, kimse burada soykırımla ya da herhangi bir ters bir davranışla karşı karşıya değildir. Burada terör dış kaynaklıdır ve Türkiye’de uzantıları vardır ve bunlara terörist diyoruz. Terörizm de organize suçtur, terör örgütleri dışarıdan desteklenir, bir birey değildir. Bunları değerlendirirken, normal insanlara uygulanan haklarının aynısını, hepsini cezaevlerindeki vatandaşa, bireye uygulamak mümkün değildir. Onun için bunu burada bir belirtmek istiyorum.

İstanbul’daki hadiseye gelince, İstanbul’daki hadiseden aldığım şey de yakalanan, gözaltına alınan kişiler açlık grevine giriyorlar, şekerli suyla kendilerini idame ettiriyorlar ve bunlar günlük rapora giderken yani hastaneye gidip rapor almaya ya da sevke gittikleri arada da yalan beyanat verip işkence gördüklerini söyleyerek direniş gösteriyorlar. Direniş de kolluk kuvvetleri tarafından normal bir şekilde -işkence değil- engelleniyor. Yapılan şey budur, bunun haricinde bir işkence yoktur. İşkence varsa hep beraber gidip inceleyelim, işkence yapanlara gerekli cezanın verilmesi için hep birlikte olalım. Bir kere, bunu açıklayalım ve terörle mücadele eden, şu an başarılı olan güvenlik güçlerimize, İçişlerimize hakaret etmeyelim ya da dolaylı şekilde, indirekt şekilde siyasi propagandamızı yapmayalım.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Buradan bugün gidelim o zaman.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Bilhassa cezaevlerinden normal hastanelere sevklerde kelepçe konusu var.

Şimdi, normal hastanelerde güvenlik tedbirleri azdır. Doktor ile mahkûmun baş başa kaldığı dönemlerde mahkûm, doktor ve sağlık görevlileri için tehlike arz edebilir çünkü terör suçluları bilhassa bu haklarını kullanmak istiyor, garibanın zaten nerede söküldüğünden, nerede takıldığından şeyi bile olmuyor. Terör suçluları maalesef bilgili ve donanımlı ve bunların da mahkemelerini gördüğümüz zaman it sürüsü gibi avukatlarla bunlar savunuluyor. Gariban ise...

BAŞKAN – O sözünüzü bir...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Terbiyesizlik yapmayın ya, böyle bir usul yok!

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Neyse, sürüyle avukatlar tarafından savunuluyor, PKK’lılar için diyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Özür dileyecek Başkan, özür dileyecek!

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – PKK’lılar için diyorum.

Özür dilemiyorum.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Avukatlara “it sürüsü” diyemezsin, avukatlara “it sürüsü” diyemezsin!

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – PKK’lı terör suçlularını...

BAŞKAN – Metin Bey...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Özür dileyecek Başkan.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Özür dileyecek, kabul etmiyoruz bunu.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Etmiyorum.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir saniye.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Avukatlara “it sürüsü” diyemezsin!

BAŞKAN – Metin Bey, şimdi bu “it sürüsü” sözünü geri alın.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Sözümlü ben geri almıyorum.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Kabul etmiyoruz Başkan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yaptırım olacak o zaman.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Terörün savunuculuğunu yapanlar ile benim...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “İt sürüsü” nedir ya!

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Onun için terör suçluları normal suçlu olarak değerlendirilmemelidir.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Bireysel suçlular ayrıdır; terör suçluları ayrıdır, organize, dışarıdan devamlı desteklenirler.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Ya “terörizm” dünyanın tartıştığı bir kavram!

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Türkiye’de terörizmin tanımı bellidir, kimin terörist olduğu bellidir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Düzeyini düzelt, düzeyini.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Bu düzeydeyim, böyle, kabul ederseniz.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Avukatlara “it sürüsü” diyemez, kabul etmiyoruz bunu.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Etme

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Özür dileyecek.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Etmiyorum.

BAŞKAN – Arkadaşlar, toplantımıza beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.06

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 12.34****BAŞKAN: Hakan ÇAVUŞOĞLU (Bursa)****BAŞKAN VEKİLİ: Hüseyin YAYMAN (Hatay)****BAŞKAN VEKİLİ: Mustafa Sezgin TANRIKULU (İstanbul)****SÖZCÜ: Osman Nuri GÜLAÇAR (Van)****KÂTİP: Meral DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt)**

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Komisyonumuzun Üçüncü Yasama Dönemi 2’nci Toplantısının İkinci Oturumunu açıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır.

Bu aşamada değerli arkadaşlar, biraz evvel yaşanan tartışmalar neticesinde bir ara vermiştik. Bu aranın sonucunda ben toplantıda ilk olarak Bülent Bey’e söz vermek istiyorum.

Buyurun Sayın Bülent Bey.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.-İstanbul Milletvekili Memet Bülent Karataş’ın, Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah Sazak’ın Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ile Silivri Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporları üzerindeki konuşmasında geçen terör suçlularının avukatlarına yönelik ifadesinin, sehven kullanılan bir ifade olduğuna ilişkin açıklaması

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – Öncelikle, toplantımızın başlamasıyla bütün siyasi partilerin temsilcileri burada birbiriyle nezaket çerçevesi içerisinde cezaevleriyle ilgili değerlendirmelerde bulundu.

Bugüne kadar gitmiş olduğumuz bütün cezaevlerinde dışarıda söylenenlerin cezaevlerinde görülmediğine şahadet ettik, şahitlik ettik. Elbette orası bir turizm merkezi değil, cezaevi koşulları. Orada elbette insan haklarını çiğnemenin disiplini edilen bir yapının oluşması lazım ama bu da o insanların hak ve özgürlüğünün ihlaline, yaşam kalitesini düşürmesine sebebiyet vermemelidir.

Tabii, kırk yıldır bu ülke coğrafyasında terörle meşgul olan bir ülke olduğumuzdan dolayı, Edirne’den Ardahan’a uzanan Türkiye coğrafyasında insanların etnik ve mezhepsel yapılarıyla ilgili uzun yıllara dayanan ideolojik kavgaların teröre kadar uzandığı bir süreci yaşamışız. Birlikte kurmuş olduğumuz bu cumhuriyeti birlikte dağıtmayalım. Biz et ve tırnak olmamız ve bin yıldır bu coğrafyada, Türkiye’de kardeşçe yaşamaktayız.

Az önce burada çok güzel bir toplantı gerçekleştirilirken tartışmaya sebebiyet veren -iki taraflı da olsun, bunu öyle demek istiyorum- sizin tahrikkâr konuşmanızı duyanın maksadını aşan sözlerle gerginlik oluştu. Burada Türkiye’yi katil bir devlet, işkenceci bir devlet olarak göstermek Türk düşmanlarını ve Türk devletine karşı olanları sevindirir, mutlu eder. Türkiye’yi uluslararası şebekelere gammazlamak bu coğrafyada yaşayan insanların hele hele Gazi Mecliste bulunanların hiç hakkı değildir çünkü biz bu al bayrağın altında, bu cumhuriyet, bu toprakta, bu vatanda eşit haklara sahibiz ve kimse “Eşit hakların ötesinde bir hakka sahibiz.” diyemez. Ben de Doğu ve güneydoğunun bir evladım, bu memleketin evladım ve Kürt kardeşlerimle birlikte ben yaşamış, büyümüş insanım.

Bu toplum, bu devlet insanları sınıflara ayırarak bin yıldır bu coğrafyaya hükmetmemiştir. Osmanlı, dünyaya cihanşümül bir devlet olduğunda adaleti götürürken bütün farklı dinlere, farklı milliyetlere sahip insanları bir bayrak altında toplamış, demokrasiyi, adaleti bütün dünyaya yaymıştır ve bizler de bu topluluğun evlatlarıyız.

Burada ideolojik kaygıları ve düşünceleri tartışmaya sebebiyet verip kin ve nefreti bu Meclisten sokağa indirmeye kalkmak bu millete de bu devlete de fayda sağlamaz, hepimize zarar vereceğini düşünüyorum.

Az önce, Sayın Milletvekilimiz adına... Elbette konuşmayı ahlaki bulmuyorum çünkü o Türkiye Büyük Millet Meclisinin, bir siyasi partinin temsilcisi olarak burada bulunmaktadır ama Milliyetçi Hareket Partisinin genel fikrini ve düşüncesini herkes bilmektedir. Milliyetçi hareket devletine, milletine ihanet etmiş herkese karşı durur, canını da ortaya koyar. Terörü kınamayanlarla hiçbir zaman aynı safta olmayız ama terörü kınamayanlarla aynı safta olmamamız onlara hakaret etmemizi de gerektirmemektedir. Bizim, aynı safta olmayarak zaten tavrımız, düşüncemiz nettir. Sayın Başkanımızın, milletvekilimizin de ifadesi ki terörü destekleyen zihniyete o cümleyi kullanmıştır ve sehven kullanılan bir kelimedir, genel bir kelime değildir. Onun adına burada doğru olmadığını ben kabul ediyorum ama genel bir değerlendirme olarak da kabul edilmesi doğru değildir, sehven söylenmiş bir kelime olarak kabul ediyoruz. Biz hiç kimseye “PKK’ya niye terör örgütü demiyorsunuz?” diye karşı gelmememize rağmen, PKK’yı terör örgütü ilan edemeyenlerin burada, bize, terörü destekleyenlere karşı sehven çıkan bir kelimeden dolayı hakaret etmesine müsaade etmeyiz.

BAŞKAN – Buyurun.

2.- *Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah Sazak’ın, Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ile Silivri Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporları üzerindeki konuşmasında kullandığı sözlerin maksadı aşan bir yerlere gönderilmek istendiğine, avukatların tümünü kastetmediğine ilişkin açıklaması*

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Deminki konuşmam maksadı aşan bir yerlere gönderilmek isteniyor. Ben burada, terörü destekleyen, terörle iş birliği içinde olan meslek grubu ne olursa olsun sözümün arkasındayım ama avukatların tümünü kastetmediğimi buradan ikrar ediyorum. Onun haricinde teröre destek verenlere, terörle iş birliği içinde olanlara söylediğim az olduğunu da ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben cevap vereceğim.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Bir özür dileme değil bu.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

3.- *Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah Sazak’ın Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ile Silivri Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporları üzerindeki konuşmasında geçen terör suçlularının avukatlarına yönelik ifadesi için özür dilemesi gerektiğine ilişkin açıklaması*

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, burası İnsan Hakları Komisyonu. İnsan Hakları Komisyonu üyelerinin asgari bir bilimsel, hukuki, insani çitasının olması gerekir. İnsan Hakları Komisyonu üyelerinin İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi’nden bile bihaber olarak burada çalışmasını ülkemiz adına, Meclis adına, Komisyon adına çok talihsiz buluyorum.

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – İnsan Hakları Almanya’da...

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Bir dinleyin!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben sizi dinledim. Bakın, çok sakın...

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Bir dinleyin!

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – Burada bizi aşağılayıcı, hafifletici bir kelimeyle konuşamazsınız.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Dinleyin!.. Başkan lütfen... Başkan söyler misiniz?

BAŞKAN – Hatibi dinleyelim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir dinlesin.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Bir dinledik, siz de dinleyeceksiniz.

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – Bir kere burada hafifletici bir kelimeyle konuşamazsınız.

BAŞKAN – Bülent Bey...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir dinleyin! Dinleyin ya!

BAŞKAN – Bülent Bey....

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Biz sizi dinledik ama.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biz böyle avukatlara “İt sürüsü” diyen...

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – Avukatlara demiyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Avukatlara...

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Kim olursa olsun fark etmez.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Avukatlara ya da herhangi bir insana, herhangi bir insana siyasi düzeyden yoksun, insani temelden bihaber, kesinlikle siyasetten anlamayan, insan haklarının kıyısından geçmeyen bir zihniyetle aynı masada olmaktan utanç duyuyoruz.

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – İnsanları katledenlerden utanç duymuyor musunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Gerçekten utanç duyuyoruz.

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – İnsanları katletsin öyle...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi’ni okuyup gelsinler.

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – İnsanları katledenlerden utanç duymuyorsunuz. “PKK bir terör örgütüdür.” diyenleri aşağılayarak konuşmayın!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Başkanım, bir dinlesinler.

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – “PKK terör örgütüdür.” diyenlere aşağılayıcı kelimelerle konuşamazsınız.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, bir toparlayın lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – O bir sürü hakaret etti; neyi toparlayayım?

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Sayın Başkan, ona bir şey demiyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Daha bir şey demedim.

Şimdi, bir kere bu İnsan Hakları Komisyonunun görevi; dili, dini, kimliği, ideolojisi, aidiyeti, cinsiyeti hiçbir farklılık gözetmeksizin herkesin insan olmanın temel hak ve özgürlüklerinden faydalanmasını savunmaktır.

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – Ya, bize teröristi değil polisi savunun ya!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Buna “terörist” dersiniz, buna “İŞİD’li” dersiniz, buna “DAEŞ’li” dersiniz, buna “PKK’li” dersiniz, buna bilmem “FETÖ’cü” dersiniz; kim olursa olsun...

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – Bir gün de katledilen askerleri, polisleri konuşun!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bak, altını çizerek söylüyorum, kim olursa olsun herkesin asgari insan haklarından yararlanma hakkı vardır. Biz İnsan Hakları Komisyonu üyeleri olarak neden hapishanelere gidip PKK koğuşuna, İŞİD koğuşuna, FETÖ koğuşuna, kadın koğuşuna, uyuşturucu koğuşuna ve cinsel istismarda bulunanların koğuşuna gidiyoruz? İnsan olma odaklı gidiyoruz. Biz cinayet işleyenlerin koğuşuna gidip, cinayet işleyenlerin koğuşuna gidip diyoruz ki “Senin cezaevinde bir hakkın ihlal ediliyor mu?” Orada onların hangi suçla itham edildiklerine bakmıyoruz, bakamayız.

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – Biz de bakmıyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biz İnsan Hakları Komisyonu üyeleriyiz.

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – FETÖ’yle mücadele edin, terörle mücadele edin!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biz İnsan Hakları Komisyonunun üyeleriyiz.

Ayrıca, terör nedir, terörün kapsamı nedir, kimler terör kapsamına girer, terörist kimdir? Bu, siyasi mülahazalardan uzak yargı erkinin aslında içtihatlarıyla ortaya çıkar. Ben, burada, bizim resmî olarak Gençlik Meclisi üyelerimizden söz ettim. “Bu iddiayı İnsan Hakları Komisyonu olarak araştıralım.” dedim. “Meclis Başkan Vekilimiz sizi aramış.” dedim ve Mecliste 5 siyasi partinin kınadığı, hiç kimsenin işkencenin arkasında duramayacağı -durmayaacağı değil duramayacağı- bir zeminde bunu tartıştık- fakat bizim önergelerde bile “Kaba ve yaralayıcıdır” diye “katliam” sözcüğü iade ediliyor. “Katliam” “işkence” sözcüğü iade ediliyor. Burada toplumun bir bölümüne “İt sürüsü” denilmiştir.

BAŞKAN – Yok, onu şerh etti.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hayır, özür dilememiştir, özür dilememiştir.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Terörle iş birliği içinde olan herkese söylüyorum.

BAŞKAN – Metin Bey...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Özür dilememiştir “Sözümün arkasındayım.” demiştir. Önce İnsan Hakları Komisyonu üyelerinin tümünü azade tutamam- bu zihniyette olanları eğitime göndereyim. Önce bir insan olmayı öğrensinler, sonra bu Komisyona gelsinler.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Biz çıkıyoruz.

BAŞKAN – Peki.

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) - Ahlaksızlık yapmayın ya!

BAŞKAN – Metin Bey...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ahlaksız sizsiniz!

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – Terbiyesizlik yapmayın!

BAŞKAN – Metin Bey...

EBRÜ GÜNAY (Mardin) - Terbiyesizliği siz yapıyorsunuz. Sabahtan beri “İt sürüsü” dediniz ya! Biraz ne dediğinizi bilin ya!

BAŞKAN – Metin Bey...

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Bir sürü hakaret edecekler, ondan sonra buranın adı İnsan Hakları Komisyonu olacak.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Eleştiri ayırdır, hakaret ayırdır.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Öyle mi?

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Meral Hanım, siz de “İnsan olmayı öğrenin.” diye hakaret ettiniz bakın.

BAŞKAN – Evet, aynen öyle.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben öyle bir şey demedim.

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Bakın, ne fark eder?

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Lütfen oylayalım ya! Başkanım, uzadıkça bak tartışma çıkıyor.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar...

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Burada insan olmadığını iddia etmek...

BAŞKAN - Ergün Bey...

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Ama bir şey söyleyeyim yani giderek bir hakaretle karşı karşıya kaldık Başkanım ya. Olur mu böyle bir şey?

BAŞKAN – Üslubu beyan aynıyle insan; bu kadar basit.

Değerli arkadaşlar, her söz alışımında ifade ettiğim gibi, gerçekten kaliteli ve verimli bir toplantı gerçekleştiriyorduk, maalesef bir gerginlik yaşadık.

III.- KONU (Devam)

A) ALT KOMİSYON RAPORLARI (Devam)

1.- *Hükümlü ve Tutuklu Hakları Alt Komisyonunun hazırladığı Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu İnceleme Raporu ile Silivri Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporu'na ilişkin görüşmeler (Devam)*

BAŞKAN – Şimdi, kaldığımız yerden devam edelim.

Sayın Genel Müdürüm...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, bir dakika, fazla uzatmayayım.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bizim bir heyet toplantımız var, benim de bitirmem lazım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Çok uzatmayayım Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, Değerli Genel Müdürüm, bu Ceza İnfaz Kurumları Raporu'yla ilgili sorularım şu: Cezaevinde yatan mahkûmların yani tutukluların ruh sağlıklarını inceleyen bir raporumuz var mı veya yoksa bu konuda bir rapor ileri için hazırlanacak mı?

İki: Cezaevinde yatanlara psikososyal destek hizmetleri veriliyor mu, verilmediyse neden verilmiyor veya hangi aralıklarla veriliyor ve kimlere veriliyor?

Üçüncü sorum: Cezaevine hapsedmek bireyleri topluma suç işlemekten ne düzeyde caydırmıştır? Yani bizim suç işleyen insanları cezaevine atmamızın tek nedeni tekrar ıslah etmek, suç işlemekten caydırmaştır. Bununla ilgili bir rapor, bir çalışmamız var mı?

Bir başka soru: Cezaevinden çıkan hükümlülerin yaşadıkları sorunlar takip ediliyor mu? Yani netice itibarıyla biz bu toplumda birlikte yaşıyoruz. Bu sorunları eğer takip edebilirsek en azından bir daha suç işlemeyi nasıl engelleyebiliriz? Bununla ilgili bir çalışma var mı?

Türkiye’de ayrıca bu hükümlü ve tutuklulara, cezaevlerinde hiç sinema vesaire var mı yok mu, götürülüyor mu, hangi aralıklarla, hangi filmler izletiliyor, ne yapıyor?

Ayrıca kadın mahkûmların cezaevinden çıktıktan sonra toplumsal hayata katılmada yaşadıkları sorunlar var mı yok mu, yaşıyorsa bu çözüme yönelik önerileriniz var mı?

Son soru şu: Cezaevinde yatanlarla ilgili diyabet yönetimi yani bu diyabetle ilgili, hastalarla ilgili nasıl bir yönetim var yani nasıl bir idare mekanizması işletiliyor, işliyor yani sadece bunların yemeklerini ona göre düzenlemek değil, diğer koşulların da buna göre bir ayarlaması, yönetimi var mı?

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz.

Şimdi, Sayın Genel Müdürüm, öncelikle tabii Komisyon üyelerimizin çok değerli katkıları oldu, uzun uzun tartıştık ancak gördüğümüz kadarıyla çok sayıda soru ve cevaplandırılması gereken husus var. Şöyle: Milletvekili arkadaşlarımızın eğer sorduğu soruları tasnif etmişseniz soruya şerh de düşerek sonra yazılı olarak kendisine cevap gönderebilirsiniz ama sizden ricamız, tabii saat bir hayli ilerledi, benim de bir heyet toplantım var, Komisyon üyesi arkadaşlarımızdan en az 5 arkadaşımızı bu heyet toplantısına davet etmek istiyorum, katılmalarını talep ediyorum. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nden gelen bir heyetimiz var, Dilekçe Komisyonu ve Ombudsmanlık Başkanlığı...

Şimdi, efradını cami, ağyarını mâni. Daha fazla yoruma muhtaç değil, ben de konuşmayı bitireyim.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YILMAZ ÇİFTÇİ – Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim, değerli katılımcılar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bu imkânı bize tanıdığınız için hepinize çok teşekkür ediyorum.

Gerçekten, Komisyonumuzun denetimleri, raporları bizim için de çok yol gösterici oluyor. Gerçekten bu denetim mekanizmasını çok önemsiyoruz ve bizim için çok önemli gerçekten. Malum, ceza infaz kurumları ulusal ve uluslararası birçok mekanizma tarafından denetlenmektedir, ulusal denetim mekanizmalarından biri de bu Komisyonumuzun yaptığı denetimlerdir.

Ben genel olarak cezaevi sayılarını vererek sözlerime başlamak istiyorum: Bugün itibarıyla 286 bin civarında hükümlü ve tutuklumuz bulunmaktadır. Bunlardan 45 bin civarında tutuklu, diğerleri de hükümlü vasfındadır. 36 bin civarında hükümözlü var. Hükümözlüleri de hükümlülerle artık bir ceza almış, henüz kesinleşmemiş ama yargılaması tamamlanmış ve ceza aldığı için hükümlü statüsünde saydığımız için şu anda tutukluluk durumu devam eden 47 bin civarında tutuklu bulunmaktadır. Bunlardan 3.500-3.600 civarında suç örgütünden kalanlar var, 38 bin civarında da terörden kalanlar bulunmaktadır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu suç örgütü ile terör örgütünün ayrımını yapabilir misiniz Sayın Genel Müdür?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YILMAZ ÇİFTÇİ – “Mafya” “çete” dediğimiz suç örgütü, terör örgütü de belli zaten 3713 sayılı Kanun kapsamında.

11 bin civarında da kadın hükümlü, tutuklu, 2.500 civarında da çocuk statüsünde kişi bulunmaktadır. Yine, 780 civarında da annesinin yanında kalan çocuk sayımız bulunmaktadır.

Bunun yanında, toplam 67 bin civarında kurumlarımızda görev yapan personel sayımız bulunmaktadır. Alım süreci devam eden -sayılar göreve başladığı zaman- şu anda 7 bin civarında personelimiz var yaklaşık, onlar da göreve başladığı zaman personel sayımız 75 bin civarında olması beklenmektedir.

Gerçekten sizlerin de kurumları bizzat ziyaretinizde gözlemlediğiniz gibi personelimiz canla başla, fedakârane bu işi yürütmektedirler. Hep söylediğim, kurum müdürlerimiz gerçekten çok zor görev yapıyorlar çünkü bir taraftan personelden anlamak durumunda; bir taraftan bütçe, ödenekten, bir taraftan inşaatlardan anlamak durumunda; 7/24 sağlıktır, yemektir, yiyecektir, gerçekten çok büyük bir alan ve gerçekten fedakârane görevlerini yerine getirmektedirler. Ben, huzurlarınızda bir kez daha tüm personelimize teşekkür ediyorum.

Komisyon tabii ki bize bilgi veriyor ziyaretler için ama hani biz de eşlik ediyoruz, hani işler daha kolaylaşsın maksadıyla yoksa hani eğer Komisyonumuzun öyle bir takdiri olursa biz şunu söylüyoruz ki istenilen kuruma istenilen vakitte ve saatte her zaman denetim ya da inceleme için gitmesinde hiçbir sakınca görmüyoruz, gönül rahatlığıyla “işkenceye ve kötü muameleye sıfır tolerans” düşüncesiyle biz olaya bakıyoruz. Gerçekten, evet, münferiden sayıları belirttim, biraz kapasitenin üzerinde, mevcutlarımız fazla, kalabalıktan kaynaklı birtakım sıkıntılarımız tabii ki var ama hani bunun dışında münferit yaşanan olaylar dışında asla kötü muamele ve işkence olamaz. Münferiden yaşanan bir durum olduğu zaman da biz bunun gereğini yerine getiriyoruz.

En son Sincan kampüs ziyaretinde, Komisyon raporunda da belirtilen öneriler, işte sularla ilgili birtakım sıkıntılı durumu belirtmiştiniz. O sorunu rapor sonrasında kısa sürede kirli akmayla ilgili olarak çözdük. Çocukların kardeşlerinin de aile görüşünden yararlanmasına ilişkin önerisi vardı. Bu, infaz paketinde de yer alacak. Bu öneri üzerine, haklı ve insani...

BAŞKAN – Ne yer alacak, tam açıklar mısınız?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YILMAZ ÇİFTÇİ – İnfaz paketinde... Cezaevinde kalan hükümlü, tutuklular eşleriyle eş görüşü yapıyorlar, çocuklar ise anne babalarıyla aile görüşü yapabiliyorlar.

BAŞKAN – Gece konaklama yapabiliyorlar.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YILMAZ ÇİFTÇİ – Evet, yirmi dört saate kadar cezaevinde kalma imkânı. Bundan sadece anne baba yararlanıyor şu anki mevzuata göre ama bundan çocuk hükümlü, tutuklunun kardeşi de anne babasıyla birlikte gelen kardeşi de yararlanması maksadıyla infaz paketine önerimiz oldu, kabul gördü. İnşallah, bu paketle birlikte...

BAŞKAN – Yani bu Alt Komisyonumuzun...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YILMAZ ÇİFTÇİ – Önerisiydi, evet efendim.

BAŞKAN – ...Raporu doğrultusunda böyle bir düzenlemeye gidilmiş olması aslında buradaki çalışmalarımızın ne kadar değerli olduğunu bir kez daha ortaya koyuyor.

Buyurun, devam edin Sayın Genel Müdür.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YILMAZ ÇİFTÇİ – Şimdi, evet, kalabalıklaşmadan bahsettik. Gerçekten hani bu sayının artmasına bağlı olarak yaşadığımız birtakım sıkıntılarımız var ancak hani bunları mümkün olduğu kadar çözmeye gayret gösteriyoruz.

Sağlık sorunları ve sevklerle ilgili olarak malum bu Askerlik Kanunu’nda yapılan değişikliklerle asker sayısında, jandarmada ciddi bir düşüş meydana geldi ve o süreçte bir süre sıkıntı yaşadık yani hem sevklerde, nakillerde, acil olmayan hastane sevklerinde birtakım sıkıntılar yaşadık ama kısa sürede Jandarma Genel Komutanlığımız da gerekli takvileri yaptı. Şu anda çok fazla bir sıkıntı kalmadı, asker eksikliğini tamamlamış durumda. Bundan kaynaklı olarak yaşadığımız sıkıntılarımız oldu maalesef.

Şimdi, bu sevklerde diğer bir husus kelepçe takılması ve kelepçeli muayene meselesi. Aslında bizim Genel Müdürlük olarak görevimiz kurum içerisinde, hükümlü kurumun kapısından dışarı çıktığı an sevk, nakil jandarmanın sorumluluğunda, hastanede doktorun sorumluluğunda. Dolayısıyla aslında, evet, İçişleri Bakanlığıyla ve Sağlık Bakanlığıyla protokollerimiz var bu kapsamda ama hani kelepçe konusu tamamen jandarmanın konusu ve güvenlik kaygılarıyla birtakım aksaklıklar zaman zaman yaşandığı oluyor veya hastane...

BAŞKAN – Risksiz bir süreç yönetmek istiyor jandarma.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YILMAZ ÇİFTÇİ – Yani biraz evet ölçüyü belki kaçırmış olabilirler ama dediğim gibi, kurum dışına çıktığı an aslında bizim yetkimizden çıkmış oluyor, öyle bir durum var.

Muayene sırasında da tamamen doktorda aslında. Yani doktorun talebi üzerine, hani bazen güvenlik kaygılarıyla biraz doktorlarla belki şey olabilir ama dediğim gibi bu da biraz bizim inisiyatifimizin dışında olan bir husus; bunu belirtmek istedim.

Yemek meselesiyle ilgili olarak... Silivri Kampüs Ceza İnfaz Kurumunda yaklaşık 23 bin civarında hükümlü, tutuklu mevcudumuz var. Görev yaptığı, kaldığı süre içerisinde personel de yemeğini orada yiyor. Her öğünde yaklaşık 25 bin-26 bin kişilik yemek çıkıyor. İaşe bedelleri zaman zaman ekonomik duruma bağlı olarak belli periyotlarla yenileniyor. İaşe miktarına göre yemekler kurum, kampüs mutfağında pişip koşullara dağıtılıyor yani çok az verme, çok verme sıkıntısı olduğunu zannetmiyorum. İmkanlar nispetinde herkese eşit bir şekilde, kalori miktarı hesabı yapılarak sağlıklı yiyecekler veriyoruz. Günlük 30 bin ekmek çıkıyor yine Silivri Açık...

BAŞKAN – Günde bir ekmek yetmediğine ilişkin de birtakım iddialar var.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YILMAZ ÇİFTÇİ – Şöyle efendim: Günlük 8,5 lira iaşe bedeli var. Yani ekmek ve yiyecek tek kurumlarda, bazen hani miktar arttıkça yemek kalitesi daha çok artıyor yani 23 bin kişiye 8,5 lira çarpı 23 bin olunca, hani toplanınca daha nitelikli bir yemek çıkıyor ama sayısı az olan yerlerde iaşe miktarına bağlı olarak biraz düşebiliyor. Yani ekmekler mümkün olduğu kadar ihtiyacı karşılayacak kadar oluyor ama ekmek israfı da ciddi ölçülerde oluyor maalesef. Yani günlük 350 gram ekmek temin ediyoruz.

Su sorunuyla ilgili olarak... Silivri Kampüs Ceza İnfaz Kurumu 2008 yılında faaliyete geçti. aradan geçen süre içerisinde tıpkı Sincan kampüsteki sularda olduğu gibi, zamanla aşınma ve sistemin yenilenmesi gerekiyor.

En çok şikâyet, Silivri 4 No.lu'dan geliyordu. Onlara gerekli ödeneği arkadaşlar gönderdiler, tamamlanmak üzere sanıyorum tesisat yenileme ihtiyacı. Hâliyle eskiyen tesisatın belli periyotlarla yenilenmesi gerekiyor. Diğer kurumlar için de arkadaşlar yenileme için çalışma yapıyor, gerekli ödeneği gönderiyoruz.

Ayrıca tüm kampüsün dış su hatlarının yenilenmesi için de planlama ve projeleme aşamasındayız. Sanıyorum onları yenilediğimiz zaman bu su kalitesiyle olarak şikâyetler ortadan kalkar diye düşünüyorum.

Sık sık su analizleri yaptırıyoruz ama dediğim gibi, tesisat içinden kaynaklı zaman zaman eskimeye bağlı olarak birtakım sıkıntılar yaşıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, toparlayalım lütfen.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YILMAZ ÇİFTÇİ – Efendim, bu kitap meselesi en çok tartışılan konu, ona değineyim.

Şimdi, tabii, kuruma kitap kabul meselesine girmek istemiyorum ancak on beş gün önce Sayın Adalet Bakanımızın da katılımıyla Kültür Bakanlığıyla bir protokol imzaladık. Bu protokolden kısaca bahsetmek istiyorum. Kurumlarımızda toplam 1 milyon civarında kitap bulunmakta. İşte, Bakırköy Kadın Cezaevi kütüphanesinde 10 bin küsur civarında kitap var. Kültür Bakanlığıyla yaptığımız protokol gereğince, aslında kurumlarımızda bulunan 1 milyon kitaba, 40 milyon daha eklemiş olduk. Şöyle ki Kültür Bakanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren il ya da ilçelerdeki halk kütüphanelerindeki tüm kitapları hükümlü tutuklarının kullanımına sunacağız. Sanıyorum, ocak itibarıyla faaliyete fiilen başlamış olacağız, şu anda protokolü yaptık, onun altyapı çalışmasını yapıyoruz.

Halk kütüphanelerinde bulunan tüm kitap listesi bizim hükümlü tutuklara sunulacak, oradan talep edilen kitapları on beş günde bir bizim görevli memurumuz bulunduğu yerdeki halk kütüphanesinden alıp hükümlüye teslim edecek, on beş gün sonrasında bu değişim sağlanmış olacak.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, cezaevlerinde bazen de bölümler arasında, koğuşlar arasında objektif ve nesnel olmayan bir durum ortaya çıkıyor. İşte, biraz evvel arkadaşlarımız bahsetti bu kitap ve yayınlarla ilgili olarak. Yani bu işin kuralı neyse gerçek anlamda kişiye bağlı olmaksızın objektif ve nesnel bir süreci yürütmek lazım çünkü bu konuda gerçekten bize başvuru dilekçelerinde de özellikle bu ifade ediliyor. Burada özellikle sizlerin talimatı çerçevesinde görevli arkadaşları uyarması, ikaz etmesi gerekir diye düşünüyorum ben. Yani bir cezaevinde, Türkiye genelinde uygulama neyse her yerde bu uygulamanın nesnel ve objektif olması gerekiyor ama kişilere bağlı olarak birtakım farklı uygulamaların varlığına ilişkin iddialar bizlere ulaşıyor, bir kere bunu ifade edeyim.

İkinci konu: Mahmut Bey'in uzunca bir süredir sizden talep ettiği listeyi lütfen Mahmut Bey'e takdim edelim. Onu ifade etmek istiyorum.

Onun dışında, bir de bizim –kitaplarla ilgili olduğu için söyleyeyim- raporumuzda biliyorsunuz bu Hükümlü Ve Tutukluların Ödüllendirilmesi Hakkında Yönetmelik'in 8'inci maddesinde, tutum ve davranışlarıyla hükümlü ve tutuklulara iyi örnek olmak ödül gerektiren tutum ve davranış olarak belirlenmiş ama ödül yönetmeliğinde kitap okumanın ayrıca bir ödüllendirme kriteri olarak değerlendirilmesini istiyor raporumuz. Bu konuda da sizlerin çalışmasına ihtiyaç var. Bunu da ifade etmiş olayım.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YILMAZ ÇİFTÇİ – Efendim, cezaevine yayınların girmesi ya kişinin kantin vasıtasıyla satın alabileceği kitaplar yoluyla oluyor veya dışarıdan kendisine gönderilen hediye vasıtayla olmaktadır.

Şimdi, ilgilinin bizim kurumumuz vasıtasıyla, kantin vasıtasıyla satın alacağı kitapta hiçbir sıkıntımız yoktur. Sıkıntımız biraz dışarıdan gönderilen hediyelerle olarak var çünkü eğitim kurumumuz var, bunları inceledikten sonra hükümlüye teslim edilmesi lazım. Yani hükümlü mevcudunu dikkate aldığımız zaman -atıyorum- bir Silivri L Tipinde 2.400-2.500 civarında mevcut var. Her kişiye 1 kitap gelse 2.500 kitap yapar.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, biz listeyi istiyoruz.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YILMAZ ÇİFTÇİ – Şöyle efendim...

BAŞKAN – Ya şöyle böyle değil, biz listeyi istiyoruz.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YILMAZ ÇİFTÇİ – Listeyi göndereceğiz, şöyle efendim: Daha önce de Sayın Vekilimiz talep etmişti ama elimizde yayınlar listesi var, UYAP'tan hemen aldık, gönderebileceğimiz durum da olmadığı için onları temin ettik. Yakın zamanda kitap listesini ileticeğiz efendim. Bu kitaplarla ilgili olarak...

BAŞKAN – Bir de toparlayabilirsek gerçekten çok geç oldu.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YILMAZ ÇİFTÇİ – İki dakikaya hemen toparlayayım efendim.

Bu FETÖ meselesiyle ilgili olarak yani malum, daha önce yaşadığımız darbe süreci döneminde tüm kurumlarımıza yazı yazdık terör örgütü ve FETÖ ayıklanmasıyla ilgili olarak. Bu ayıklamayı yaptık. Evet, bir kurumda, işte, Bakırköy Kadın Cezaevinde 10 bin kitap var. O ayıklamada kalmış olabilir mi bilemiyorum yani listeleri tekrar kontrol edeceğiz ama biz dönem dönem de bunu kurumlarımıza hatırlatıyoruz. Yani yasak yayının girmesi zaten mümkün değil ama özellikle terör örgütüne ilişkin yayınlar varsa bunların daha önce ayıklanmasına ilişkin yazdığımız yazılarımız var efendim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Orada bir parantez açabilir miyim?

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Orada geçmişte FETÖ terör örgütü cemaatiyle ilgiliydi. Bu sefer başka cemaatin yayınları acaba çoğalacak mı? Yani maksat, devlet, hukukla yaşar; devlet, cemaat kültürüyle yaşamaz. Yani benim korkum bir de şu: O cemaatten kaçarken başka cemaatin kitapları mı girdi? Yani bu dengeyi acaba cezaevi idaresi sağlamış mı, sağlamamış mı? Yani çapraz sorgu yöntemiyle ben bulmaya çalışıyorum.

BAŞKAN – Şimdi, Mahmut Bey, kendinizle çelişiyorsunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hiç çelişmiyorum.

BAŞKAN – Şöyle ki eğer bir yayın yasaksa herkes için yasaktır, bir yayın serbestse herkes için serbesttir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Güzel, katılıyorum ama Sayın Genel Müdürümüz ne dedi biliyor musunuz? Sayın Genel Müdürümüz dedi ki: “Dışarıdan getirilen kitap.” Dışarıdan getirilen kitabın ölçüsü... İçimizde yargıç arkadaşlarımız var, savcı arkadaşlarımız var. Cezaevinde olan insanın seyahat özgürlüğünü kısıtlamanın dışında, toplantı ve gösteri yürüyüşü yapmanın dışında dışarıdaki benim okumam için hangi kitap serbestse hangisini satın alabiliyorsam içerideki tutuklu ve hükümlü aynısını okuyabilmeli. Yani biz burada ikinci bir kısıtlama getiremeyiz ki.

BAŞKAN – Doğrudur.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) - O zaman mesele bitiyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bitiyor, biter bu zaten; biz bunu istiyoruz yani Başkanın da istediği, söylediği bu ama Sayın Genel Müdürümüz diyor ki: “Bizim sakınca gördüğümüz...” Yani ikinci bir sakınca, ikinci bir elemanın olmaması lazım. Sayın Metin Bey, aynı konuyu söylüyoruz, aynı şeyi ama sanki cezaevinde ikinci bir eleme daha var.

Teşekkür ederim.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YILMAZ ÇİFTÇİ – Şöyle efendim: Yani kanun gereğince kuruma gönderilen tüm kitapları kanunun öngördüğü ölçü çerçevesinde inceliyoruz. Kurum güvenliği açısından sakınca oluşturmayan kitapları vermemiz gerektiği yasa emri olduğu için veriyoruz.

BAŞKAN – Yani yasal bir altyapısı var bunun.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YILMAZ ÇİFTÇİ – Onun dışında bir de üç yüz altmış beş gün kitap hediyesi gönderilmez, kanun böyle dönemlerde gönderilebileceğini sınırlamakta.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, okumaktan niye korkuyoruz?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YILMAZ ÇİFTÇİ – Efendim, şu kitapçıkla ilgili kısa bir açıklama yapıp tamamlamak istiyorum, büyük bir zaman sıkıntısı var sanıyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın, buyurun.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YILMAZ ÇİFTÇİ – Şimdi, izleme kurulları, sivil bir denetim mekanizması ceza infaz kurumlarında yani ne Adalet Bakanlığına bağlı ne Genel Müdürlüğümüze bağlı. Bunların oluşumu İzleme Kurulları Kanunu’nda belirtilmiş. Dolayısıyla, bunların yaptığı denetim sonucu hazırladıkları raporları bize gönderiyorlar. Biz, tıpkı İnsan Hakları Alt Komisyonumuzun gönderdiği rapor gibi, yapabildiğimiz, yapamayacaklarımız yönü itibarıyla inceliyoruz. Dolayısıyla, raporun oluşumuna hiçbir dahlimiz yok ama yasa gereği raporları derleyip yıllık olarak basıp dağıtıyoruz. Burada daha çok konu başlığı, içerik olarak yapıyoruz yoksa rapor tabii ki oradaki bir paragraf değil, oradaki çeşitlilik ve konu başlığı olarak yapıyoruz.

Bir de bu sivil izleme kurullarının artırılmasına ilişkin olarak da yeni bir Avrupa Birliği projesi başlattık, üç yıl sürecek bir proje. Evet, birtakım eksikliklerimiz, geliştirmemiz gereken konular, yönler var. Tam tersine, ne kadar güçlü bir denetim mekanizması olursa bizim kurumlarımız da o kadar güçlü olur. Bunun bilinci içerisinde bu projeyi hazırladık, Avrupa Konseyi finanse ediyor. İzleme kurulu üyelerimize birtakım eğitimler verilecek. Belki yasal değişiklik önerileri olacak, personelimiz eğitilecek ve bir sistematığe bağlamayı planlıyoruz efendim.

Diğer şeyleri not aldım efendim, onları daha sonra iletelim.

BAŞKAN – Peki, tamam, çok teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, raporların görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, raporları ayrı ayrı oyunza sunacağım.

Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu İnceleme Raporu’nu kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

Silivri Ceza İnfaz Kurumu İnceleme Raporu’nu kabul edenler... Kabul etmeyenler... Rapor kabul edilmiştir.

Toplantıyı kapatıyor, hepinize saygılar sunuyorum.

Kapanma Saati: 13.10

